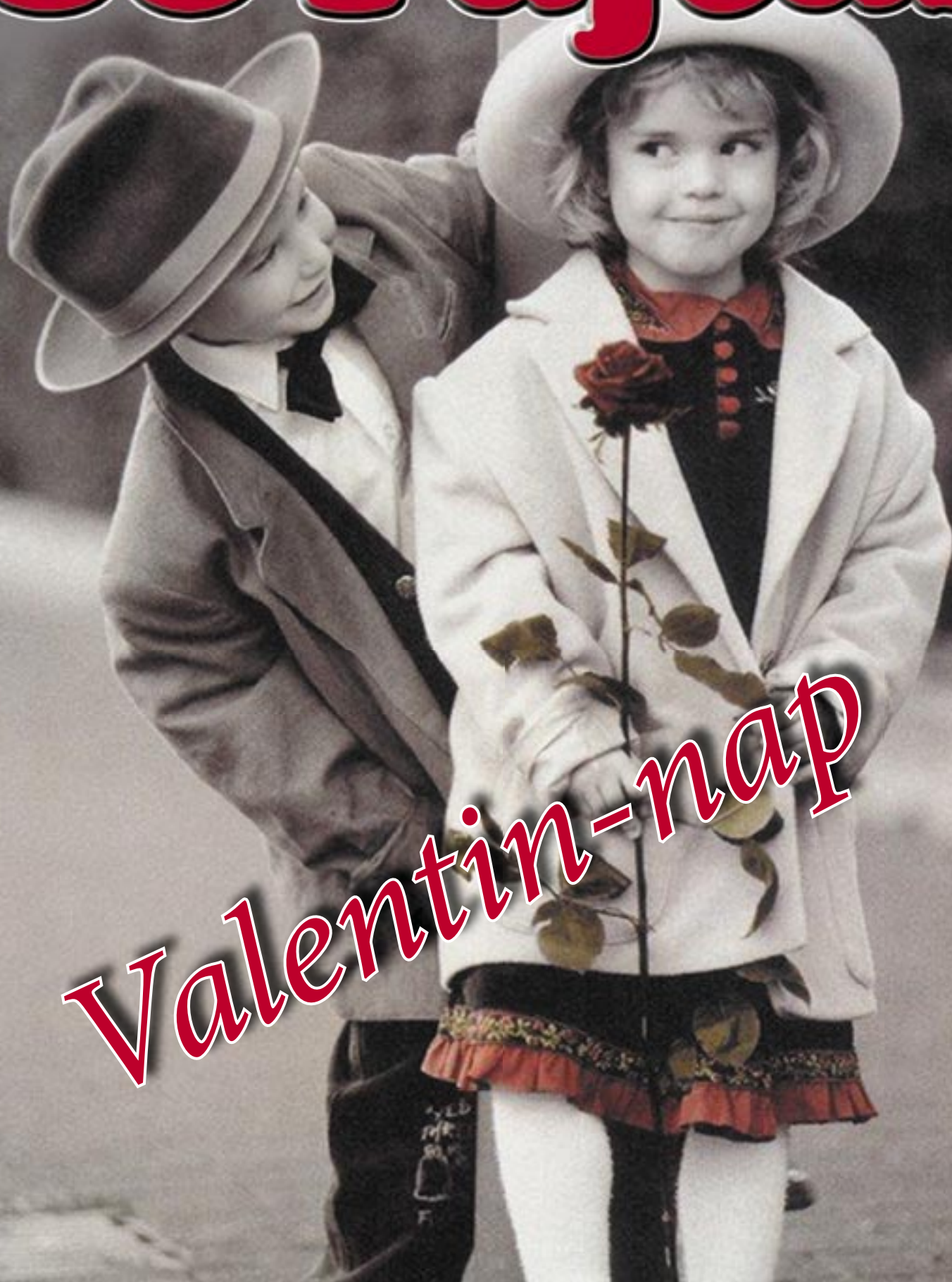

62. évf., 2008. II. 14., ára 50 dinár

6

Jó Pajtás

Valentin-nap

**A jövő heti
Jó Pajtás
címloldala
és posztere**

A hét fotója

Megemlékezés

A kislány egy szál virágot szorongat a díszsorfalat álló katonák között. A kevés elemet tartalmazó, egyszerű kompozíciójú fénykép sokkal többet mond, mint egy agyonzsúfolt, áttekinthetetlen újsággép. E remek riporter és egyben művészfotó a nyugat-országi Sztavropolban készült nemrég, a város német megszállás alóli felszabadulásának 65. évfordulójára rendezett ünnepségen...

Kedves versem

Radnóti Miklós

Este a hegyek között

6.

*Elül a szél és ujra hull a hó,
hullása ringó, ringató.*

*Puhán alusznak lenn a hegy meleg
sarában a szakállas gyökerek,
szuszognak és felsírnak néha,
álmukba lobban nyári ágaik
zöldfényü, könnyü buboréka.*

Nagyon szeretem Radnóti költészetét: tizenöt éves koromban például mindenhol magammal hurcoltam első gyűjteményes kötetét. Diákoromban verseit szavaltam, és sok más verse mellett ez a csöppnyi költemény most már könyv nélkül is mindig velem van. Ha erre a versre gondolok, gyermekkorom gyönyörű havas világába csöppenek vissza: akkora hó esett, hogy Bácskossuthfalván derékig süppedtem bele, s az utca egyik oldaláról nem láttam át a másikra. (Bár az is lehet, hogy én voltam kicsi.) És eszembe jutnak más, gyönyörű havazások, az újvidéki Sodros hólepte partja, a hó alatt pihenő Horgászsziget, a Fruška gora lejtői... Fehér teleken éppen olyanok voltak, mint a költő havas hegyoldala lehetett, ahol a puha takaró alatt a

szakállas gyökerek álmukban mocomogtak, néha tán rosszat is álmodtak, mert felsírtak (milyen szép képek!), ám az álom – és a vers megnyugtató vége – csodálatos: a „zöldfényü”, lombos nyár víziója. Az idén is emlékezetes telünk volt: a hó hetekre jótékonyan belepte a világot, a város, a falu, a mező, az utca makulátlan tiszta volt, a hangok, zajok elvesztették élüket. Elringató, átölelő béke. Kikapcsoltam a televíziót, a rádiót, nem vettem újságot; verseket olvastam. S olyan összhangban élőnek, békésnek, szépek éreztem körülöttem a világot, mint az eget és a földalatti világot egyetlen, közös harmóniában összekötő és ringató költő, melyhez szép anyanyelvünk szabályait is hozzárendelte.

Mirnice Zsuzsa

Reményeim

Valentin-napkor mik is jutnának eszünkbe, ha nem a szerelmes versek, a szerelmes SMS-ek, levelek? Ezt a szép verset a neten találtam, ugye, nektek is tetszik? És ha összeolvasátok a kezdőbetűket?

A **péterrévei Samu Mihály iskolában Beretka Ferenc** igazgató, **Tóth Piroska** és **Rajslí Tünde** magyartanárnők és tanulók várnak rám. Név szerint: a nyolcadikos **Bartusz Krisztina**, **Novákovity Daniella**, **Tubik Hajnalka**, **Szalma Judit**, a hatodikos **Takács Enikő**, **Ötvös Katica**, **Dévícs Dorotty**, az ötödikes **Németh Anett**, **Solymosi Adrien** és **Szabó Viktória**.

Nekik is tetszik a vers, s most elmondják, hogyan ünneplik az iskolában a Valentin-napot, mit vesznek a szimpátiájuknak, szerelmüknek, meg persze, hogy mit várnak ettől a naptól.

– Nagyon szeretek szerelmes verseket olvasni – kezd a mesélésbe **Krisztina** –, talállok a neten is. Ez is tetszik. Nemcsak olvasok, hanem írok is szerelmes verseket, mégpedig egy fiúhoz. És, mint ahogy ebben a versben írja az írója, nagyon várom már, hogy egyszer eljőjön, s járjunk. Még nem tudja, hogy szeretem, s én is gyakran olyan egyedül érzem magamat. Ő már nem ebbe az iskolába jár, de azért sokszor látom.

– Az én lelkem is szomorú – folytatja **Daniella** –, mert van egy szimpátiám, aki szintén középiskolás, de nem mer közeledni. Talán nem is tetszem neki, ki tudja? Nem merek kezdeményezni, mert már megjártam. A múltkor is így történt, s láttam, hogy nem tetszem neki. Nem kell erőltetni a dolgot. Nem elég egy kapcsolatban, hogy csak az egyik fél szeressen. Azért a Valentin-naptól sokat várok, egy plüssszívet veszek neki.

– Én is nagyon várom már – teszi hozzá **Enikő** –, hogy járjunk. A szerelem a legszebb dolog a világon. A szimpátiám ide jár ebbe az iskolába, s jó, hogy mindennap láthatom. Jóképű, magas, barna, nekem ő a legszebb az osztályban. Igaz, még nem tudja, hogy a szimpátiám, de remélem, a Valentin-nap majd segít! A sulirádióba is üzenhetek, meg írhatok a sulipostába is. Egy plüssállatot terveztem venni...

– Nagyon szeretek szerelmes lenni – kapcsolódik a beszélgetésbe **Judit** –, még ha viszonylatlanul

is. A szimpátiámmal barátok vagyunk, nagyon szeretek vele lenni. Egy sajnálatos dolog történt, ugyanis egy másik barátom megmondta neki, hogy tetszik nekem. Ezt nem kellett volna. Félek, hogy a barátságunk is megszakad. Én szerettem volna megmondani. Remélem, a Valentin-nap meghozza majd a várt szerelmet.

– Harmadikos koromban szerelmes voltam egy fiúba – meséli **Anett** –, de más is megtetszett neki. Nagyon csalódtam, s elhatároztam, sosem leszek szerelmes. Ez már régen volt, s most újra van szimpátiám, mégpedig ebbe az iskolába jár. Mindennap látom, de ő még nem tudja, hogy szeretem. Reménykedem...

– Rám nem vonatkoznak e szép vers sorai – vallja be **Hajnalka** –, mert már régóta szerelmes vagyok, igaz, miután elváltunk, nagyon is hiányzik. Jól megvagyunk. Két évvel idősebb nálam. A Tisza táncegyüttesben táncolunk mindketten, ő a párom. Nagyon sokat együtt vagyunk, föllépésekre járunk: Harkányba, Ukrajnába, Siófokra... Mi már tavaly Valentin-napon is megajándékoztuk egymást. Parfümöt és egy aranyos macit kaptam tőle, én is egy plüssmacit vettem neki.

– Az én szimpátiám is középiskolás – mondja **Dorottya** –, mégpedig Óbecsére jár a közgazdasági iskolába. A szomszédunkban lakik. Szeretjük egymást, gyakran találkozunk, SMS-ezünk, e-maillezünk. Tavaly a szerelmesek napjára piros szívecskét kaptam tőle, melyen az áll: kiss me. Már megvettem az éneklő macit Valentin-napra. Ugyanis van rajta egy szív, s ha megnyomom, énekel.

– Nekem is van szimpátiám – dicsekszik **Katica** –, mégpedig óbecsei. Egy születésnapon ismertem meg, a keresztanyámnál. Őt is meghívták. Még jó, hogy szinte hetente járunk át Óbecsére, így gyakran láthatom.

– Már tavaly is kaptam Valentin-napkor a szimpátiámtól szerelmes levelet meg SMS-eket – vallja be **Adrien** –, sajnos, megszakadt a kapcsolat, mást szeret. No, van nekem is új szimpátiám, s máris kiválasztottam, melyik szerelmes SMS-t küldöm neki.

– Vlentín-napkor az osztály fiúitól sok szerelmes levelet szoktam kapni – dicsekszik

Olvasd össze kezdőbetűim!

Reményeim és vágyaim
Ódon betűkkel írom neked,
Zajt és csendet feledve,
Álom képet rejtgetve.
Tőlem, ha távol is leszel,
Ódon betűim
Legyen emlék akkor is.

Látlak-e ma?
Ászom-e ma?
Gipód hangját hallom-e?
Írgy vagyok, társra vágyom.
Éjltok az éjszakában,
Álmodom én az életet!
Mindig várok – reád vágyom,
Nagyon szeretlek, szívem!
Arra várok, megjelenesz, s
Karoddal átölelsz.

Siess hát!
Zajt hallok,
Élmegek az ablakig,
Reménykedem szüntelen,
Eljöss-e vagy sem,
Lelkem örülhet-e neked.
Egyedül vagyok,
Magánnyal küszködöm.
Magamban,
Egyedül.
Lelkem szomorú!

Viktória –, de nekem egy nyolcadikos fiú a szimpátiám. Szünetekben látjuk egymást, összezemosolygunk. Már régóta tetszik. Szoktunk telefonálni, azt mondja, ő is szeret. Valentin-napra írok neki szerelmes levelet a sulipostába.

A szerelmesek napjára sok-sok szerelmes SMS-t, levelet, éneklő macit kívánunk, meg boldogságot!

Koncz Erzsébet

Takács Enikő

Bartusz Krisztina

Dévícs Dorottya

Németh Anett

Novákovity Daniella

Ötvös Katica

Solymosi Adrien

Szabó Viktória

Szalma Judit

Tubik Hajnalka

A szerelem ünnepén

Ahogy a tinik látják

„Néha nem elég a szó
kéz a kézben volna jó
Majd a csend mondja el
mindazt mit szíveimtől kérdezel...”

A kár egy ehhez hasonló üzenettel is kedveskedhetünk annak, aki közel áll a szívünkhöz, hiszen világszerte egyre népszerűbb a február 14-i Valentin-nap, melynek mindenki a részese lehet, nemcsak a szerelmesek. Az a szokás, hogy ebből az alkalomból valamilyen aprósággal lepjük meg azokat, akik fontosak nekünk, így fejezve ki irántuk való szeretetünket. Ajándék helyett Valentin-napi üdvözlőkártyát is küldhetünk valakinek egy szép szöveggel, de akkor se lepődünk meg, ha egy titkos hódolóától nekünk érkezik szerelmes üzenet. Bárhogy is legyen, ha a szeretet és az ajándékozás összekapcsolódik, az csak jó lehet.

A Valentin-napról, a szerelemtől és a suliban megrendezésre kerülő buliról a szabadkai **Kizur István iskola** tanulóival beszélgettünk. A 7. d osztályból **Margit Rita, Ležaić Lea, Vass Andor** és **Ignác Szilveszter**, a 8. d-ből pedig **Brestyánszki Dína, Puzić Andrea, Velicskov Brigitta** és **Péter Vladimír Ferenc** volt a beszélgetőpartnerem.

– Mit gondoltok a Valentin-napról és általában a szerelemtől? – kérdezem a társaságot, mire először nagy csend, majd kisebb hangzavar támad. Végül Dína szól meg mosolyogva:

– Én nagyon aranyos dolognak tartom, hogy mindenki ünnepel. Igaz, hogy most nincs senkim, de majd a tesóm megünnepeli helyettem is!

Andor szerint a szerelem csak egy szó, de Feri letorkolja: – Hát ez azért nem éppen így van. Amikor találkozol egy különleges valakivel, akkor izgatott vagy, hevesen dobog a szíved, izzad a tenyered míg ott ülsz mellette és a kezét fogod... Szerintem jó dolog. Én mindenképpen a szerelem pártján állok, bár Valentin-napkor eddig még soha nem volt barátnőm.

– Érdekesnek tartom ezt az ünneplést, meg azt is, hogy részese lehetek. Ha van barátnőm, akkor természetesen megajándékozzuk egymást – nyilatkozik Szilveszter a szerelem ünnepeiről.

– Nekem is tetszik ez az adok-kapok dolog. Valentin-napkor mindenki kicsit izgatott, hogy kap-e ajándékot, és még az is megtörténhet, hogy aznap valaki odamegy hozzád, és bevallja, hogy tetszel neki – egészíti ki Andrea.

Brigitta szerint is kedves ünnep a Valen-

Rita, Lea, Andrea, Andor, Feri, Szilveszter, Dína és Brigitta

tin-nap, és az ünneplésen túl az idén lesz is kit meglepnie valami kis aprósággal. – Olyan ajándéokra gondoltam, amivel örömet szerezhetek a barátomnak, úgyhogy valami hozzá illő dolgot veszek majd.

– Nekem például nincs állandó barátnőm, tehát az ajándékvásárlás is ettől függ. Ha van valakim, annak általában macit vagy valami hasonlót szoktam venni – tudjuk meg Andortól.

Lea azt is fontosnak tartja, hogy olyanokat is megajándékozzunk, akik közel állnak hozzánk, ezért ő a családját és néhány barátját is meglepi ebből az alkalomból, s igyekszik olyan ajándékokat választani, amelyekről tudja, hogy a másíknak örömet szerez vele.

– Engem nagyon kellemes meglepetés ért, amikor kaptam egy szál virágot – veszi át a szót Rita. – Leprésemtem, és eltettem emlékébe. Ha van barátom, természetesen veszek neki valamit, de ha nincs senkim, akkor sem feledkezem meg a legközelebbi barátaimról, meglepem őket valamivel.

Abban mindenki egyetért, hogy a Valentin-nap kedves szokás és meg kell ünnepelni a szerelmet, annak ellenére, hogy ez főként a párok ünnepe, akik ebből az alkalomból megajándékozzák egymást és ezáltal is közelebb kerülnek egymáshoz.

– Ha van valakid, ez a nap mindenképpen jelentősebb, mint egyébként. De aki akarja, annak minden nap lehet Valentin-nap – jelenti ki Feri bölcsen, s a többiek is egyetértően bólogatnak. A társaságból Briginek és Andornak van már párja, továbbá három kapcsolat pedig kialakulóban

van, így hát rákérdeztem arra is, szerintük mennyire tartósak a suliszerelmek.

– Nagyon változó. Többnyire pár hétig tartanak, esetleg néhány hónapig. Általában a féltékenység miatt lesz vége, ha a barátnőm azokkal a lányokkal lát a folyosón, akikkel csak barátkozom, és emiatt összeveszünk – osztja meg velünk a tapasztalatait Andor.

– Ha pedig az osztályból jössz össze valakivel, az se túl szerencsés, mert mindenki tudja és piszkálódna, ráadásul a részleteket is mindig mindenki ismeri, hiszen mindent látnak, hallanak. Arról nem is beszélve, hogy kibeszélnék a hátad mögött, és bármit teszel, elmondják a másíknak – teszi hozzá Szilveszter is.

Andrea és Dína az iskolában szervezett buliról is beszámolt, amit február 13-án tartanak a hetedikesek és a nyolcadikosok számára. Ez összesen kilenc osztályt jelent, és mindenki, aki részt vesz a Valentin-napi bulin hoz édességet vagy rágcslálnivalót, amit azután a szabadkai Kolevka Gyermekotthonban élő gyerekeknek adományoznak. Lesz mindenféle zene, tánc, bulizás, szép ruhák, és az is előfordulhat, hogy valaki párta talál, bár a társaság szerint erre nincs sok esély, mivel a többi osztállyal ellenkező váltásban járnak és nincs sok alkalmuk a barátkozásra. Mint mondják, szeretnének a sulin kívül máshol is bulizni Valentin-nap alkalmából, de sajnos nincs, aki megszervezze.

– Ha lenne rá alkalom, biztosan elmenénk! – jelentik ki egyhangúan.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Képzőművészeti barangolás

A természet ösztönző példája

Mint az emberek általában, a művészek sem képe-
sek a természet ösztönzése nélkül élni. Példa erre
Pablo Picasso (1881–1973), a haláláig Franciaországban
élt spanyol származású festő. Bár ő volt az új, természet-
től eltávolodott művészet egyik úttörője, mégis mindig
kapcsolatot keresett a természettel. Talán azért is vette
magát körül madarakkal és különböző állatokkal.
1949-ben készítette litográfiáját a világító színekben és
sajátos formákban utolérhetetlenül gazdag trópusi nö-
vényekről. Vannak közöttük húsevő növények, amelyek
pompás színükkel csalogatják magukhoz a rovarokat,
majd elnyelik őket. Picasso tudta, hogyan lehet a fehér
papíron kizárólag fekete vonalak és pontok segítségével
különböző árnyalatokat létrehozni. A húsevő virágok fé-
lelmeteseknek és erőszakosaknak látszanak; balra fent a
művész néhány vonallal egy rovarat rajzolt meg, amely
még mit sem sejt az őt fenyegető veszélyről.

Picasso a társadalom életét ugyanúgy megfigyelte,
mint a természetét, és sok híres képén ábrázolta is.

(Folytatjuk)

Pablo Picasso: Trópusi növények (1949)

A hieroglifkák titka

Az ókori egyiptomiak rendkívül precíz em-
berek voltak, írástudóik minden fontos
dolgát feljegyezték. Még ma is láthatók a sí-
rok, templomok falait beborító, kövekbe fara-
gott vagy színes festékkel felfestett képirásos
szövegek, amelyek sok évszázadon keresztül
okoztak fejtörést az utókor tudósainak. Míg-
nem Napóleon 1799-es egyiptomiy hadjárata
során megtalálták az úgynevezett rosette-i
követ, amely az egyiptológusok előtt felfedte
a hieroglifákkal (azaz képirás-jelekkel) írt
szövegek titkát. Rosette város Egyiptom északi
részén, a Földközi-tengertől 15 kilométerre. Az
egyik francia katona ásója alól került elő a ne-
vezetes kő, amelyen a 14 sornyi, függőlegesen
lefelé haladó hieroglifával írt szöveg mellett
olvasható volt a görög és a demotikus (egysze-
rűsített) egyiptomi nyelvű fordítása is. Mégsem
volt egyszerű megfejteni a jelentését. Több
neves tudós is kudarcot vallott vele, mígnem
1822-ben egy francia fiatalembernek sikerült
– bonyolult matematikai és statisztikai mód-

szerekre támaszkodva – nem csupán egy-egy
jelet beazonosítania, hanem az írás lényegét
is megértenie. Jean-François Champollion
(ejtsd zsan-franszoá sampaljo) már gyerek-
korától érdeklődött a nyelvek kutatása iránt,
és az ő munkássága nyomán megszólaltak
végre a papirusztekercsek. A fiatal kutató

Champollion és a rosette-i kő

rájött, hogy nemcsak egész szavakat jelölő
hieroglifák vannak az óegyiptomi írásban,
hanem hangjelölőek is, de azok csak mással-
hangzókat jelölnek. Ezt az elgondolását az
Egyiptomban máig használt kopt nyelv vizs-
gálatából merítette, és ennek mintáján haladva
tökéletesen elolvasta a rosette-i követ. Ezután
másfél éves gyűjtőkörutat tett, amely során
további húsz kötetnyi hieroglifikus szöveget
jegyzett le, feldolgozását azonban megromlott
egészsége miatt már nem fejezhette be.

Valentin-nap

Ama Valentin-napnak nevezett ünnep gyökerei az ókori Görögországba nyúlnak vissza, ahol virágzott Pán kultusza. A termékenység e mitikus, félig ember, félig kecske istene vad, kiszámíthatatlan természettel bírt, amely rémületet keltett az emberekben. Ennek megfelelően a magyar „pánik” szó betű szerinti jelentése: 'páni félelem'.

Pánról azt feltételezték, hogy őrködik a nyáj felett, miközben sípján játszik. Azonban könnyen felzaklatták. Pánnak sok szerelmi viszonya volt a nimfákkal és istennőkkel. Egy szobor úgy mutatja be Pánt, amint kikezd Aphroditéval, a szerelem istennőjével. Erős, a szerelem istene felettük röpdös, szárnyaival csapkodva – éppen olyan, mint ma a Valentin-napi üdvözleteken található Cupido.

Rómában sokan egy hasonló kinézetű istent imádtak, akit Faunusnak hívtak. Őt is félig ember, félig kecske külsővel festették le. Faunus imádata a Lupercalia – minden évben február 15-én tartott orgiasztikus ünnep – idején volt kiemelkedő. Ez alatt az ünnep alatt hiányos öltözetű férfiak szaladtak egy hegy körül, miközben kecskebőr szíjat suhogtattak. Azok a nők, akik gyermekeket akartak szülni, közel álltak a futók ösvényéhez. Ha ráverték egy nőre, akkor a rómaiak azt hitték, hogy az biztosítani fogja termékenységét.

E nap eredetéről több, évszázadokon át fennmaradt legenda szól. Legelső népi szimbóluma pedig Cupido, a szerelem istene.

300 évvel Krisztus halála után élt Szent Valentin lelkész, akit tanításai és csodás tettei miatt börtönbe vetettek. Február 14-én lefejezték, de életében meggyógyította börtönőrének vak leányát, akitől halála előtt egy levéllel búcsúzott, úgy írván alá: „A te Valentinod”.

Egy másik legenda szerint Valentin leveleket küldött börtöncellájából a gyermekeknek, valamint barátainak, vagyis mindazoknak, akik hiányolták őt.

Körülbelül ugyanabban az időben élt egy olasz püspök, akit szintén Valentinnak hívtak. Egyes legendák szerint máglyán lelte halálát, mivel titokban eskette össze a szerelmespárokat a római törvények ellenére.

Február 14-e egy istennő tiszteletére tartott római ünnep. Ez alkalommal fiatal férfiak találomra választották ki annak a lánynak

a nevét, akit elkísérnek az ünnepségre. A középkorban terjedt el a szerelmes választásának szokása ezen a napon. Idővel mindez áterjedt az amerikai gyarmatokra is.

Évszázadokon át hitték az emberek azt is, hogy madarak választották ki párjukat február 14-én!

A hagyományok szokatlan keveredése ellenére a Valentin-nap most már a szerelmesek ünnepe. Ilyenkor édességet vagy rózsát, a szerelem virágait szokás küldeni választottunknak. A legnépszerűbb azonban a „valentin”, amit Szent Valentin leveleiről neveztek el. Ez az üdvözlőkártya lehet szentimentális, romantikus és őszinte, barátságos vagy humoros. A szegénylősek ilyenkor ezzel fejezik be: „A Te titkos hódolóid”.

Amerikában a valentin-küldés egyaránt szokás – a fiataloknak és az időseknek. Ezeket gyakran saját kezűleg készítik el színes vagy mintás papírokból.

Az elemisták sem maradhatnak ki a „Szerelem ünnepéről”, ezért a gyerekek már jó előre elkészítik osztálytársaik számára a „valentinokat”, amelyeket egy nagy és díszített dobozba gyűjtenek. Február 14-én lehet csak felbontani, és ekkor mindenki megkapja az ő valentinját, majd parti következik...

Diákévkönyv

Amikor jó üzlet a szeretet

AValentin-nap közeledte Japánban erőteljes érzéseket vált ki – nemcsak a romantikus szerelem, hanem a jó üzlet iránt is. A csokoládégyártó vállalatok évtizedek óta ösztönözték a nyilvánosságot, hogy a szeretet jeleként adjanak édességet február 14-én. A széles körű hirdetés kifizetődött, mivel a csokoládéeladás folyamatosan növekedett.

A Nyugattal ellentétben a japán szokás az, hogy a nők vásárolnak ajándékot a férfiaknak. A Valentin-napi üzlet azonban nem fejeződik be február 14-én. Egy hónappal később, március 14-én a férfiaknak viszonzniuk kell – fehér csokoládéval. Miért? A fehér ajándékok rendeltetése kivédi azt, hogy bármelyik fősvény vagy alamuszi férfi visszaadja azt a csokoládét, amelyet kapott és nem volt kedve megenni.

SZÜLŐFÖLDÖN MAGYARUL

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

AZ OKTATÁSI-NEVELÉSI, TOVÁBBÁ TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ-TÁMOGATÁS, VALAMINT A HALLGATÓI TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉRE

A pályázat célja: a szerbiai magyar nyelvű oktatás és nevelés anyagi támogatása a 2007–2008. tanévre.

• Pályázók köre:

1. Oktatási-nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet az a pályázat benyújtásáig 18. életévét be nem töltött kiskorú, aki a Szerbiában működő oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányait magyar nyelven folytatja (általános és középiskola); valamint az, aki magyar nyelvű anyanyelvápolásban részesül és a lakóhelyéhez tartozó oktatási intézményben nincs megfelelő szintű magyar nyelvű oktatás

2. Hallgatói támogatásban részesülhet az a hallgató, aki Szerbiában működő felsőoktatási intézményben tanulmányait egészben vagy részben magyar nyelven folytatja.

• Pályázatból kizárandók köre:

1. aki nem tesz eleget a pályázati felhívás feltételeinek
2. aki pályázatát a megadott határidőn túl nyújtja be.

• Pályázható támogatás összege és jogcíme:

A. **OKTATÁSI-NEVELÉSI TÁMOGATÁS** – Gyermekenként 20 000 Ft-nak megfelelő dinárösszegű nevelési-oktatási támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermeke(ke)t nevelő szülő/nevelő szülő minden olyan kiskorú gyermeke után, aki

1) Szerbiában alap- vagy középfokú oktatási intézménybe jár és magyar nyelven tanul (anyanyelvápoló oktatásban résztvevők pályázatai iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);

B. **TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ- TÁMOGATÁS** – Gyermekenként 2400 Ft-nak megfelelő dinárösszegű tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermek(ek)et nevelő szülő, amennyiben a kiskorú gyermek

1) Szerbiában alap- vagy középfokú oktatási intézménybe jár és magyar nyelven tanul (anyanyelvápoló oktatásban résztvevők pályázatai iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);

C. **HALLGATÓI TÁMOGATÁS** – Hallgatónként 2800 Ft-nak megfelelő dinárösszegű hallgatói támogatásban részesülhet az a hallgató, aki Szerbiában működő felsőoktatási intézményben tanulmányait egészben vagy részben magyar nyelven folytatja.

Az A. és B. pontok alatt megjelölt támogatások együtt pályázhatók (egy pályázati csomagban). A C. pont alatt megjelölt támogatási forma különálló pályázati csomagot alkot.

Mindkét (A. és B., illetve C.) támogatás a 2007–2008. tanévben egy alkalommal igényelhető. A fentiek szerinti jogosultságok igazolása, valamint az alábbi pályázati feltételek teljesítése esetén az A. és B. pontokban megjelölt támogatás egyidejűleg is elnyerhető.

Pályázati határidő:

Jelen pályázati felhívás alapján a 2007/2008-as tanévben igényelhető támogatásokra jelen pályázati felhívás megjelenésének napjától március 31-ig terjedő időszakban folyamatosan lehet pályázni. A 2008. március 31. utáni postai bélyegzővel beérkező pályázatok érvénytelenek.

Pályázati feltételek:

A. és B. pontokban megjelölt támogatásokra vonatkozó pályázati feltételek:

(a pályázati adatlapon és kitöltési útmutatón részletezve) – megfelelően kitöltött pályázati adatlap – kötelezően csatolandó mellékletek:

a) a pályázó szülő vagy nevelőszülő személyazonossági igazolványának fénymásolata

b) a kiskorú gyermek (ek) születési anyakönyvi kivonatának vagy 15 éven feletti kiskorú személyazonossági igazolványának fénymásolata;

c) a kiskorú gyermek iskolalátogatási igazolásának eredeti példánya, amely tartalmazza az adott osztály/tagozat/csoport tannyelvének megjelölését.

C. pontban megjelölt támogatásra vonatkozó pályázati feltételek: (a pályázati adatlapon és kitöltési útmutatón részletezve) – megfelelően kitöltött pályázati adatlap – kötelezően csatolandó mellékletek:

a) a pályázó hallgató személyazonossági igazolványának fénymásolata

b) a hallgató egészben vagy részben magyar nyelven történő felsőfokú oktatásban való részvételét igazoló irat eredeti példánya.

FELHÍVJUK A TISZTELT PÁLYÁZÓK FIGYELMÉT A KÖVETKEZŐKRE:

– A hiányosan átadott kérelmek hiánypótlását a hiánypótlásra való felszólítás átvétele után 15 napon belül be kell adni az irodáknak.

A pályázat benyújtásának módja:

- személyesen a CMH-irodáknak
- postai úton, ajánlott formában

A lebonyolító szervezetek elérhetőségei:

SZABADKAI INFORMÁCIÓS IRODA

08:00–16:00

24000 Szabadka, Ptuji utca 1.

Tel.: 024/552-976

ZOMBORI INFORMÁCIÓS IRODA

07:00–15:00

25000 Zombor, Venac Petra Bojovića 13.

Tel.: 025/442-910

ZENTAI INFORMÁCIÓS IRODA

07:00–15:00

24400 Zenta, Posta utca 18/A

Tel.: 024/811-727

NAGYBECSKERÉKI INFORMÁCIÓS IRODA

07:00–15:00

23000 Nagybecskerek, Petefijeva 1.

Tel.: 023/510-251

ÚJVÍDEKI INFORMÁCIÓS IRODA

07:00–15:00

21000 Újvidék, Svetozara Miletića 4.

Tel.: 021/420-107

TEMERINI INFORMÁCIÓS IRODA

07:00–15:00

21235 Temerin, Népfront utca 130.

Tel.: 021/842-373

A formanyomtatványok a következő helyeken szerezhetők be :

Az előző pontban feltüntetett irodák bármelyikében, illetve az www.cmh.org.yu honlapról tölthetők le.

Pályázatelbírálás, eljárási rend:

Pályázati elbírálási, eljárási rend: A beérkezett pályázatokat a CMH dolgozza fel, ellenőrzi, majd a támogatások odaítéléséről illetékes testülete dönt. Jegyzőkönyvbe foglalt döntéshozatalát megküldi a Miniszterelnöki Hivatalnak, aki ezt követően intézkedik az utalásokról.

További tájékoztatást kaphatnak:

A fentiekben feltüntetett CMH-irodáknak, valamint a Szerbiában megjelenő magyar nyelven írott és nyomtatott sajtóban és elektronikus médiában.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Február 14.

Ma Bálint, Valentin, Konrád, Metód, Jozefa napja van.

Bálint

A latin Valentinus családnévből származik. Alapszavának, a latin valens szónak a jelentése: erős, egészséges.

Valentin

A latin Valentinus családnévből származik. Alapszavának, a latin valens szónak a jelentése: erős, egészséges.

270. február 14. (1738 éve történt)

Valentin-nap – Valentin püspök halálának évfordulója. A szerelmesek, a jó barátok és mindazok ünnepe, akik szeretik egymást. 496. február 14. -én I. (Szent) Gelásius pápa elrendelte, hogy e napon ünnepeljék Szent Valentin napját.

1990. február 14. (18 éve történt)

A Voyager-1 űrszonda fényképet készített az egész Naprendszeréről.

1779. február 14. (229 éve történt)

A helybeliekkel történt összetűzése során meghalt James Cook kapitány, skót felfedező Hawaiin. Ő volt az első európai, aki áthajózott a déli sarkkörön.

Február 15.

Ma Kolos, Georgina, Alfréd, Györgyi, Fausztina napja van.

Georgina

A Georgius (a magyar György) férfinév latin nőnemű alakjának a továbbképzése. Jelentése: földműves, gazdálkodó, dália, gyöngyike.

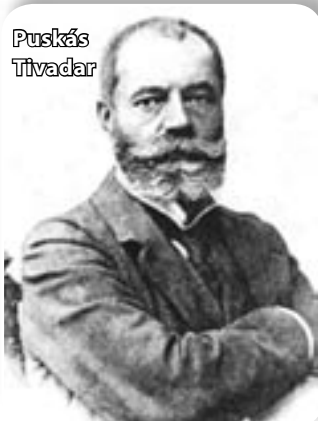
Györgyi

A György férfinév női párja, jelentése földműves, gazdálkodó. Más magyarázat szerint a régi magyar Gyöngyike név rövidülése, jelentése dália, gyöngyike.

1893. február 15. (115 éve történt)

Puskás Tivadar találmányának köszönhetően Budapesten beindult a vezetékes rádió, avagy

Puskás Tivadar

a kábeltévé őse, a Telefonhírmondó-szolgálat. Puskás Tivadar a bécsi és a pesti Műegyetemen folytatott tanulmányai után Londonban és Amerikában élt hosszú évekig, ahol megismerkedett a vezetékes távíróval és az Edison-féle szénmikrofonnal. 1876-ban visszatért Európába, hogy Bell vadonatúj találmányát kihasználva telefonközpontot létesítsen, amely több vonalat képes összekapcsolni. Budapesten saját tőkéből valósította meg 1881-re a világ negyedik telefonközpontját. 1892-ben az Osztrák-Magyar Monarchia Szabadalmi Hivatalában és még 18 országban bejelentette a vezetékes rádió ősenek tartható telefonhírmondó szabadalmát.

1564. február 15. (444 éve történt)

Megszületett Galileo Galilei olasz csillagász, a távcső első értő felhasználója. Galilei olyan csillagok sokaságát látta meg az új eszközzel, melyek azelőtt láthatatlanok voltak. Felfedezte a Jupiter négy nagy holdját (Galilei-holdak), mellyel Arisztotelész azon tételét cáfolta, miszerint minden keringő égitest központja a Föld. A következő két évben megfigyelte a Vénusz fázisait, majd a Nap-foltokat.

Február 16.

Ma Julianna, Lilla, Fülöp, Illés, Dániel, Sámuel, Filippa napja van.

Julianna

A Juliánusz férfinév latin eredetijének a női párja, aminek a jelentése: a Julius nemzetséghez tartozó, ragyogó, Jupiternek szentelt.

Lilla

A Lidia és a Livia régi magyar becézője. Csokonai Vitéz Mihály Julianna nevű műzsáját szőlította így, és a név a Lilla-dalok hatására vált népszerűvé. Ugyanakkor az angolban az Elizabeth becézője a hasonló hangzású név.

Sámuel

Héber eredetű név, jelentése Isten meghallgatott.

1600. február 16. (408 éve történt)

Haladó nézetei miatt Rómában, a Campo dei Fiorin felállított máglyán elégették a korszak legnagyobb filozófusát Giordano Brunót (eredeti nevén: Filippo Bruno). A római inkvizíció hétevi börtön után ítélte máglyahalálra. Az 1548-ban született itáliai természetfilozófus és dominikánus szerzetes nézetei szerint a világ végtelen – amely Isten végtelenségének felel meg –, valamint egyenértékűek és sokféleképpen a világrendszerek.

Február 17.

Ma Donát, Alex, Emőd, Elek, Egyed, Brúnó, Lukács napja van.

Donát

Latin eredetű név, jelentése Istentől ajándékozott

Emőd

Régi magyar személynév. A régi emik (szopik) ige származékának, az emő (szopó) szónak a -d kicsinyítő képzős alakja. Jelentése: kis csecsemő.

Lukács

Latin eredetű név, a Lucas névből származik, jelentése Luciana tartományból való férfi.

1673. (335 éve történt)

Párizsban a Képzelt beteg egyik előadása közben holtan esett össze a színpadon Moliere (eredeti nevén: Jean-Baptiste Poquelin) vígjátékíró és színész, a klasszikus francia színjátás megteremtője. (Tartuffe, A fősvény)

1904. (104 éve történt)

Ezen a napon mutatták be a milánói Scalában Giacomo Puccini Pillangókisasszony című háromfelvonásos operáját.

1924. (84 éve történt)

Johnny Weissmüller megdöntötte a 100 yardos gyorsúszás rekordját 52,4 másodperces eredménnyel. Később ő játszotta Tarzant jó néhány filmben. Viták folynak arról, hogy esetleg éppen a bánáti Párdány (Međa) születte lenne-e?

Február 18.

Ma Bernadett, Simon, Leó, Konrád, Simeon napja van.

Bernadett

A Bernát férfinév francia megfelelőjének a női párja, germán-francia eredetű, jelentése: erős.

Simon

A Héber eredetű név, a Simeon név görög Szimón alakváltozatából származik. Jelentése meghallgattatás.

Konrád

Germán eredetű név, jelentése merész és tanács(adó).

1825. február 18. (183 éve történt)

Komáromban megszületett Jókai Mór író, mesemondó, újságíró, szerkesztő (Névtelen vár, A löcsei fehér asszony). A szabadságharc idején követte a kormányt Pestre, Szegedre és Aradra. A világsíri fegyverletétel után az önkényuralom bosszújától félve a bükk Tardonán lakott. Nagyszabású történelmi regényeinek köszönhetően nagyon hamar a legnépszerűbb író lett, a Kisfaludy Társaság 1860-ban tagjává választotta.

1963. február 18. (45 éve történt)

Kármán Tódor, az első helikopter megalkotója a Fehér Ház rózsakertjében átvette Kennedy elnöktől a National Medal of Science kitüntetést. Ezt az elismerést Kármán kapta meg a világon elsőként. A nagy matematikai tehetséggel is megáldott Kármán Tódor a budapesti Műegyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát, majd ugyanitt tanársegéd lett Bánki Donát mellett. 1933-ban az USA-ban telepedett le. Itt a Guggenheim-laboratóriumban rakétakutatással foglalkozott. Ballisztikai tanácsadóként szélcsatornát épített a lövedékek mozgásának tanulmányozásához, amely a későbbi rakétatechnika alapját is képezte. Jelentős szerepe volt több nagy rakéta, az első ballisztikus rakéta és a szuperszonikus repülés új elméletének kidolgozásában, valamint a DC-repülőgépcsalád létrejöttében. Tevékenységét életében is több kitüntetéssel jutalmazták, halála után a Haldon és a Marson krátert nevezték el róla.

1745. február 18. (263 éve történt)

Megszületett Alessandro Volta olasz fizikus, aki az első elemet készítette. Nevét az elektromos feszültség SI-egysége, a volt (V) őrzi.

Február 19.

Ma Zsuzsanna, Buda, Konrád, Eliza napja van.

Zsuzsanna

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: liliom.

Buda

Régi magyar személynév. Keresztnévként a 19. században újították fel. Eredete vitás. Lehet a helység neve. Más magyarázat szerint a szláv Budimir személynévből származik. E név elemeinek a jelentése: lenni + béke.

Eliza

A Héber eredetű Erzsébet név német változatának rövidülése. Jelentése: Isten az én esküvésem.

1473. február 19. (535 éve történt)

Megszületett Nikolaus Kopernikusz lengyel csillagász, a heliocentrikus világkép megalkotója. Hírnevét annak köszönheti, hogy megalkotta az égitestek kopernikuszi rendszerét. Kimondta, hogy a Föld a saját tengelye körül forog, a mozdulatlan Nap körül pedig éves mozgást végez, ezt nevezzük heliocentrikus világképnek.

1879. február 19. (129 éve történt)

Thomas A. Edison amerikai feltaláló megkapta a szabadalmi védelmet, a fonográf (hangíró) nevű készülékre. A mai gramofon, ill. CD-lejátszó (és felvevő) őse még abban az évben Európában is ismert lett, miután március 11-én Puskás Tivadar, Edison európai megbízottja bemutatta a Francia Tudományos Akadémián.

Február 20.

Ma Aladár, Álmos, Leona, Paula, Elemér, Leó, Paulina, Amadil, Amáta napja van.

Aladár

Germán eredetű név, valószínűleg a germán Aldarik vagy az Aldemar név megmagyarosodott alakja. Elemeinek eredeti jelentése: öreg, tapasztalt + híres vagy hatalmas, testőrhadnagy, mindenben hatalmas, előjáró.

Leona

A Leó, Leon férfinévek latinos női párja. Görög-latin eredetű, jelentése oroszlán.

Elemér

Bizonytalan eredetű régi magyar személynév. Régebbi formája: Ilmer. Mai alakjában Vörösmarty Mihály és Jókai Mór újította fel. Származtatják a szláv Velimir névből (elemének jelentése: nagy + béke), illetve a germán Elmar névből is (jelentése: nemes + híres), de elképzelhető, hogy finn eredetű, jelentése valaminek az eleje, vezetője.

1844. február 20. (164 éve történt)

Megszületett Munkácsy (eredeti nevén: Lieb) Mihály festőművész, a magyarországi realizmus egyik legkiemelkedőbb egyénisége. (Ecce homo, Krisztus Pilátus előtt, Golgota)

1925. (83 éve történt)

Megszületett Robert Altman amerikai rendező. (Rövidre vágva, Cuki hagyatéka, Dr. T. és a nők)

1962. (46 éve történt)

Az első amerikai űrhajós, John Glenn Föld körüli pályán keringett bolygónk körül.

1944. február 20. (64 éve történt)

Először jelent meg a Batman és Robin képregényként.

A sün

A sün, miképpen népies neve: a sündisznó is mutatja, a disznófélék családjához tartozik, ahova vele együtt még a házidisznó, a bika, a bolha, a légy, a kukac és az ember is tartozik.

Nagyságára nézve a sün akkora, mint egy kókuszdió, persze nem egy kis lehámozott kókuszdió, hanem egy nagy hancsos-bozontos kókuszdió; hasonlít is ehhez a kókuszhoz nagy, sűrű töviseivel, viszont, ha lenyúzzák a sünről a tövisek bőrét, akkor tényleg csak akkora, mint egy lehámozott kókuszdió.

A sün, illetve sündisznó, miként ez utóbbi neve mutatja, rovarokkal, férgekkel táplálkozik. Különösen szereti a rusznit és a konyhasvábót. Ezért városban is tartják néhol a sünt, háziállat gyanánt beteszik a konyhába, s ott pusztítja a nevezett rovarokat. Nekem is volt egyszer egy ilyen házi sünom, igen megszerettem, ő volt a kedvenc állatom. De képzelhetni zavaromat, sőt rettentően félszeg helyzetemet, amikor ellenállhatatlan inger lepott meg, hogy megsimogassam. Ő maga is szerette volna, ezért hízelgően duruzsolt körülöttem, tipegett-topogott, nyújtogatta kecses nyakát, de hát hiába, rettentő véget: a sünt, bármilyen kedves állat is, és bármennyire szereti is az ember, nem lehet megsimogatni. Már-már arra gondoltam, hogy leborotválom a töviseit; Istenem, milyen szép lehet egy sün tövisek nélkül. De sem finom angol zsiletem, sem kézi borotvám, akármennyig szappanoztam is a sün hátát, nem fogta a töviseket. Véleményem szerint a sün csak akkor lesz borotválható, ha majd a technika, mely ezt a problémát, a sün borotválását, eddig elhanyagolta, megoldja a fejszeborotva kérdését.

Különben is meggondolandó, hogy aki a sünt szereti, leborotválhatja-e annak töviseit, mert a gyámoltalan sünek kemény, szögyszerű tövisei az egyetlen fegyvere, védelmi eszköze. Ha például a róka, aki szereti a sündisznóoldast, megtámadja, akkor gömbölyűformára összehúzóódik, s a tövisei miatt hozzáférhetetlen, legalábbis élvezhetetlen. Attól elte-

kintve, hogy a sün megeszi a rovarokat, semmi más hasznát nem lehet venni, szóval, ha nem is kártékony, de teljesen haszontalan állat; a füstölt sündisznóhúst sehol nem eszik, töviseiből gombostűt nem készítenek, szobadísznek sem tartják kalitkában, mint a tarka papagájt, énekelni sem tud úgy, mint a kanári, s éppen a tövisei miatt nem alkalmas ölelni sem, s habár egészen szabályos gömbölyűre tud is összezsugorodni úgy, hogy olyan, min tegy futball-labda, azért futball-labdának sem használható, mert az a rossz szokása van, hogyha erősen belerug a csatár, összezsugorodott állapotából kinyábol kiegyenesedik.

Nagy Lajos: Képtelen természetrajz

Éjszakai vadász

Ha valaki dühösen fúj ránk a sűrűből és netán erőteljesen zörgeti az avart is, eredjünk futásnak. Oroszlán ugyan már nem él Európában, így viszont a hiúz lett az „Európa legnagyobb macskaféléje” kitüntető cím. Marmagassága 60–75 cm, testhossza 80–130 cm, farka 20–30 cm, súlya 12–32 kiló. Végtagjai erőteljesek, a hátulsó lábak az ugrást szolgálják, így hosszabbak, mint a mellsők. Feje igazi macskakobak, kerek, viszont a fülei hosszúak és szőrpamacsban végződnek.

A hiúz valaha Európa, Közép-Ázsia és Észak-Amerika valamennyi nagyobb erdőségében előfordult, mára Európa nagy részén teljesen kiirtották. A bundája sajnos nagyon vonzó.

A szaglása nem valami jó, látása ezzel szemben kitűnő, hallása nemkülönb. Ez utóbbinak az éjszakai vadászatban döntő jelentősége van. Jellegzetes pofaszakáll nem az álcázást szolgálja, a legújabb kutatások szerint mintegy összeszedi a hangokat, vagyis szerepet kap a hallásban. Leginkább a nagy, összefüggő hegyi erdőségeket kedveli, mindig a lakott területektől távol eső, nyugodt helyeken telepszik meg.

Este vadászik, vagy hajnalban, persze lesből, mint a macskák, de szívesen mászik fára is, hogy onnét vesse magát az áldozat nyakába. Elsősorban a nyúlpecsenyét kedveli, de sok

apró rágcsálót és madarat is elejt. Miután a zsákmánynak csak a töredékét képes megenni, ezért a maradékot a fákra cipeli fel, és több napon át fogyasztja.

Télutó a természetben

Szürke gém

Január és március között a mindenkor időjárástól függetlenül megfigyelhetjük azt az évmilliók folyamatos átadja helyét az érkező tavasznak. Ez akkor is így van, ha, mint az elmúlt évben, szinte kimaradt a tél, és bárhol jártam is, egyetlen alkalommal sem kellett a dermedő fülemet dörzsölnöm. A madarak is alkalmazkodni látszanak az utóbbi telek, talán már az általános felmelegedés okozta enyhébb időjáráshoz.

Kárókatonák, nagy kócsagok, **szürke géme**k és tőkés récék telnek át nagyobb számban a hazai vizeken és környékükön. Amiben, persze, mindig ott rejlik az akár végzetessé válható kockázat lehetősége is. Ha ugyanis az enyhébb telek közé mégiscsak beékelődik egy igazán zord, kemény fagyokkal és hófúvásokkal érkező időszak, az itthon maradtak közül sokan talán az életükkel fizetik meg kitelelési próbálkozásukat.

Vezessünk naplót a távolinak látszó tavasz apró jeleiről is! Januárban már javában dobolnak a harkályok. Erdőkben és parkokban különösen a hazánkban gyakori nagy fakopáncsot figyelhetjük meg tevékenysége közben. Estéknént rendszeresen megszólal, és huhogó, kacagó hangján küld szerelmes üzeneteket a macskabagoly, koslátó **rókák** ugatnak az éjszakában, azok pedig, akik a középhegység északkeleti részén élnek, a nagy rokon, a farkas üvöltését is hallhatják.

Februárban néha már megcsordulnak az ereszek, csöpögni kezdenek a kövérré hízott jégcsapok. A néphit szerint Szusanna napján kezd dalolni a mezei pacsirta, de az erdei és a búbospacsirtát is többnyire februárban hallom először énekelni. A parkok öreg fái trilláznak, füttyögetnek a csuszkák, hangolnak, majd a hó vége felé már teli torokkal flótáznak a fekete rigók, tavaszt, „nyitni-kék”-et kiáltanak a kertek **széncinegái**, és a sort még sokáig lehetne folytatni.

Márciusban bukkan fel a dél felől érkezett **cigánycsuk**. A szintén frissen hazatért seregélyek a még nálunk időző **fenyőrigó**csoportokkal együtt keresgélnek a hó terhétől megszabadult, nedvesen gőzölgő legelőkön, és napközben is megfigyelhetjük a földeken egymást követő, ilyenkor néha a bambaságig szelíd, szerelmes **mezei nyulakat**.

Duzzadó rügyek ülnek az ágakon, az erdőszélen virágzik a som, a kiöntésekhez és kubikgöd-

Fenyőrigó

Róka

Széncinege

Mezei nyúl

Menyhal

Cigánycsuk

rökhöz egymás után érkeznek a petézni készülő erdei és mocsári békák. Aki nyitott szemmel járja a természet ösvényeit, az elmondottakon kívül még nagyon sok apróbb-nagyobb jelet jegyezhet fel, olyan jeleket, amelyek a gyors léptekkel közeledő tavasz képét vetítik elénk.

A vizek mélyén, ha csökkent formában is, de télen is pezseg az élet. A **menyhal** például, amely a tőkehalfélék édesvízi képviselője, éppen a téli időszakban a legaktívabb. Az 50–60 centiméter hosszúságot elérő hal teste megnyúlt, elől hengeres, hátul oldalról lapított. Színezete barnászöld, sötét foltokkal és márványozással. Hasoldala sárgás. Jellemző az álla közepéről le-

nyúló bajuszszál. Két hátúszója közül az első rövid, a mögötte levő hosszú, egészen a farkúszóig terjed. Éppen ilyen hosszú az anális úszója is.

Késő ősszel kis csapatokba verődik, és decemberben, januárban rakja le csaknem milliónyi, nagyon apró ikráját. Az ivadék körülbelül egy hónap alatt kel ki, a fiatalok három-négy évesen ivarérettek. A fenéken mozogva csigákkal, rákokkal, férgekkel és apró halakkal táplálkoznak. Éjszaka járnak zsákmány után, a nappali órákat kövek alatt, gyökerek között töltik. Kifejezetten kedvelik a hideg vizet, a nyári hónapokban alig táplálkoznak.

S. E.

RÜGYFAKADÁS

Az első keresetem

Az első keresetem már majdnem ötévesen megvolt. Akkor tanultam meg írni néhány betűt. Egyedül hagytak anyámék a házban, mert elmentek dolgozni.

Nagy szegénységben éltünk, ezért mindenki dolgozott. Már tudtam magamra vigyázni, és otthon hagytak. Reggel, amikor felkeltem, tudtam, hogy nincs senki otthon.

Bekapcsoltam a tévét, és néztem a meséket. Később reggeliztem, és utána játszottam. Találtam egy papírt és egy ceruzát, és leírtam, hogy ház. Utána azt, amit az ablakban láttam: eladó, mert diót is árultunk. Így kijött, hogy ház eladó. Kírártam az ablakba, hogy mindenki lássa, milyen szépen tudok írni. Délután jó eljátszogatam, amikor visszajött a családom többi tagja a munkából. Kérdezték, jól viselkedtem-e? Mondtam, hogy jól, és írtam is nekik. De ekkor bejött egy házaspár, és azt kérdezték, hogy körbe szabad-e nézni a házban, mielőtt megveszik. Erre apám azt mondta: ez a ház nem eladó. Nagy nehezen kitessékeltük őket a ház elé, és elmentek. Erre anyám azt kérdezte, hogy honnan veszik ezek, hogy a ház eladó?

Akkor megmutattam neki, hogy mit írtam. Erre jól leszidtak. De aztán el is nevelték magukat, és azt mondták: „Na, fiam, majdnem megvolt az első kereseted!” A testvérem pedig adott egy tízest, és azt mondta: „Tebőlöld jó üzletember lesz egyszer!”

Nem bánnám, ha minden ilyen könnyen menne az életemben!

Túri Kornél, 7. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Kedvenc hangszerem

Én minden hangszert szeretek, de a kedvencem a citera.

A citerát a nővérem által szerettem meg. Ő ugyanis a Fehér Akác Művelődési Egyesület tagja, vagyis citerása. Én az asszonykórusban énekelek. A nővérem két lány és két férfi társaságában kísér bennünket. Sok helyen jártunk. Voltunk a kúli Durindón is, és a tévében is szerepeltünk.

A citera egyik legelterjedtebb hangszerünk. A muzikusok asztalra fektetve pengetővel szólaltatják meg. Ez a hangszer fából készül, hasáb alakú, teste lapos vagy oszlopos. A citera feje csiga, löfej vagy más faragásokkal díszített. A citeramuzsikát gyakran kísérik köcsögdudával, ami a nagybőgőt, a dobót helyettesíti.

A jövőben én is szeretném elsajátítani a citerázás minden fortélyát.

Harmath Erika, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Oromhegyes

Az ajándékozás öröme

Én nagyon szeretek ajándékot adni, de kapni is. Néha a megtakarított pénzem is ajándékot veszek a szüleimnek.

Most éppen karácsonyra készülök. Figyelem a család tagjait és kívánságait. Titokban le is írom azokat. Szeretem nézni az arcokat, amikor örülnek és boldogok. Nálunk karácsonykor mindenki mindenkinek vesz valami apróságot vagy netán egy nagyobb értékű tárgyat. Kinek mire futja a pénzéből. A sok csomag mind a karácsonyfa alá kerül. Vacsora után bontjuk csak ki. Van ekkor öröm, kacagás. Néha a fa alá neveltséges tárgyak is kerülnek. Ezen jókat nevetünk. Nekem ez a legboldogabb napom az évben meg a születésnapom. Ilyenkor is rengeteg meglepetés ér. Az idén felköszöntöttek még az osztálytársaim és a tanáraink is. Nagyon örültem neki.

A karácsony néha elég drága ünnep, de megéri, mivel ilyenkor az emberek boldogok. Ezt szeretem én az ajándékozásban.

Kirsner Nikolett, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya.

Amikor én felnőtt leszek

Amikor én felnövök, változtatok a világon. Hangoztatni fogom az alkotmányos jogaimat. Arra gondoltam, milyen jó lenne, ha semmiért sem kellene fizetni. Minden ingyen lenne, és akkor mindenki ugyanolyan gazdag lenne. Az összes gyár az állam tulajdonát képezné. Amikor felnövök boltban fogok dolgozni. Ott azért fizetnek, hogy egész nap jártassam a szám. Nekem ez nagyon jól megy. Ezt az iskolában minden tanár tudja, és ezért haragszanak rám. Persze, amit itt leírtam, annak fele se igaz, mert sokszor, amit pl. az újságok írnak, az sem igaz. A boltokon úgy változtatnék, hogy kereket raknék alájuk, és ha nem megy a bolt, akkor arrébb lehetne gurítani, jobb helyre. Olyan boltot fogok nyitni, mint Magyarországon a Tesco. Pénzem nem lesz rá, de azt majd hozzáképelem. Ha a bolt nem jön össze, elmegyek csavargyáros kisiparosnak.

Amikor én felnőtt leszek, semmi sem fog megváltozni.

Takács Dénes, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Milyen volt...

*Milyen volt kicsinek lenni,
nem emlékszem már.
Vajon úgy játszottam akkor,
mint széllel a virágszál?*

*Milyen volt szinte mindennap sírni?
Majdnem minden este a fürdéstől menekülni,
egész korán ágyba bújni,
és hajnalban már a harsonát fújni?*

*Milyen volt szüleim életének értelme lenni,
életükben a fényt jelenteni?*

*Milyen volt szeretetükre érdemesnek lenni,
és mindezt duplán visszaadni?*

Adankó Edina, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Rossz jegyet kaptam

Már vártam ezt a napot, mert ma kaptuk vissza a matematikaellenőrzőt.

Az órarendben a matematika az első, így izgulhattam. Mikor a tanító néni kiosztotta az ellenőrzőket, csak úgy repült a padom felé. Megfordítottam a lapot nagy izgalommal, és egy óriási egyest láttam felém vicsorogni. Nagyon megijedtem, hogy mit fognak szólni a szüleim. Csalódtam önmagamban. Az egyes csak úgy perdült be a naplóba, pirossal! Hazaérkezésem után az ellenőrzőt az értelmező szótárba rejtettem. Majd lementem enni. A szüleim nem vettek rajtam észre semmit, pedig csak egy tányér levest tudtam megenni. Csörgött a telefon. Móni hívott fel.

– Na, mit szóltak? – kérdezte.

– Semmit... Na és neked? – kérdeztem.

– Anyu egy kicsit kiabált – felelte. A beszélgetésünk után pechemre anyu épp valamit keresni akart a szótárban, és amint kinyitotta, kiesett a bűnös ellenőrző. A meglepetés nagy volt neki is, nekem is. A szüleim megharagudtak rám.

– Miért nem mondtad meg nekünk? – kérdezte anyu.

– Mert féltem – feleltem én.

– Máskor légy őszinte! – kért anyu.

– Ne félj! – biztatott apu.

– Ha bajba kerülsz, mi segíthetünk, hisz azért vagyunk. Mi vagyunk a te szüleid – mondta anyu.

– Rendben, ettől kezdve mindent elmondok nektek, és ígérem, hogy soha többé nem fogok hazudni – feleltem.

Együtt mentünk aludni. Fárasztó nap volt ez a mai, de tanultam belőle. A hazugság nem old meg semmit.

Szarvas Eszter, 4. osztály
Miroslav Antić iskola, Palics

Nagyváros. Bálizs Ágnes újidéki tanuló rajza

Csodálatosan feleltem

Nekem egy kedvenc óráim sincs, s közülük is a legkevésbé az angolt szeretem.

Nem a tanáró miatt, ő kedves, csak ha nem tudjuk az anyagot, akkor mérges. Már akkor remeg a kezem, amikor ezt írom, hogy „angol”. Valahogy úgy érzem, hogy ezt a tantárgyat nem lehet megtanulni. Például magyaróra a verset vagy szerbóra a grammatikát, azt meg lehet tanulni, de az angolt... Egyszerűen nem tudom megtanulni a válaszokat, és nem igazán értek meg minden kérdést sem.

Szerdán olvastam az olvasmányt. Eljött a csütörtök, és gyorsan elérkezett a harmadik óra is. A többi óra mind gyorsan elmúlik, de ez az idegen nyelv olyan, mintha két-három óráig tartana. Nagyon idegeskedtem, hogy felelni fogok. Bejött a tanáró, és beírta az órát. Én ez idő alatt izzadtam, remegtem és idegeskedtem. Mást szólított fel, ekkor megnyugodtam. Már egész máson jártak a gondolataim, amikor megtudtam, hogy az előttem felelő egyest kapott, és most én vagyok soron. Először azt hittem, hogy csak képzeltődom, de láttam, hogy a tanáró rám néz. Alig tudtam elolvasni a mesét. Mikor a kérdésekre került a sor, elég jól tudtam. Végül hármast kaptam. Tudom, hogy ez nem a legjobb osztályzat, de nekem most ez volt a legcsodálatosabb. Nagyon örültem neki.

Azóta óra előtt mindig átismételezem az anyagot, és remélem, hogy máskor is ilyen szerencsés leszek.

Kalmár Erzsike, 8. osztály
Október 18. iskola, Zentagunaras

Haragban a világgal

Az életnek vannak szakaszai, mikor minden visszafelé sül el, mikor semmi sem úgy sikerül, ahogy te szeretnéd. Rosszul sikerülnek a dolgozataid, gyengék lesznek ellenőrzőid. Szüleiddel sem találod a közös hangot. Úgy érzed, a barátaid is más szemmel néznek rád. Ilyenkor kiborulsz, s a világgal dacolsz.

Mostanában, sajnos, én gyakran kelek birokra a világgal. A múltkor is egy teljes hétig minden rosszul sikerült. Hétfőn elaludtam, s késtem az első órától. A tanár persze beírt, s én hiába magyarázkodtam. Feldúltan vártam a nap végét. A hatodik órán egy rémes fizikaellenőrző koronázta meg az amúgy sem vidám napomat. Kedden, szerdán és csütörtökön ellenőrzőket írtunk. Meg egy dolgozatot. Egyik sem sikerült. Én, aki eddig ötösöket kaptam a tesztekre, most hármásokat halmoztam a naplóba. Nagyon dühös voltam. Csütörtökön már nem láttam a méregtől. S akkor még anyu is kérdezősködni kezdett. Vele is jól összevesztam. Azt gondoltam, amikor este az ágyamra vettem magam, hogy erre a hétre ennyi elég volt. Tévedtem. Jött a péntek. A sulis nyomasztóan, de véget ért. A zeneiskolában azonban a tanáróm, mint egy sárkány, tüzet okádva ordított rám, amiért nem gyakoroltam. Hát ő igazán békén hagyhatna! – gondoltam. Úgy sem leszek virtuóz. Vasárnap anyuék vendégségbe mentek. Persze én szobafogságban voltam. Úgy megbokszoltam a kispárnámat, hogy egy jó erőben lévő bokszoló sem tette volna másképp.

Este a szobám sötétjében jól kisírtam magam, s bár úgy éreztem, a világ ellenem szövetekezett, mégis másnap újult erővel vettem bele magam a harcba. Hemingway szavai futkostak az agyamban:

„Az ember nem azért született, hogy legyőzzék!”

Dudás Melinda, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Barataim, az állatok. Bajtai Edina zentai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Száz év múlva

Eddig még nem gondolkodtam el azon, hogyan élünk majd száz év múlva. Élek-e majd még? Hogyan fog festeni a világ?

Ezernyi kérdést tudnék feltenni a jövőről, de nincs, aki válaszolni tudna. Ezért csak ábrándozunk, vagy egy mesét találhatunk ki. Én is ezt teszem.

Szerintem száz esztendő sok, még rengeteg dolog megváltozhat. Az egyik az, hogy a suliban mindent számítógépen vezetnek majd. A gyárakban robotok fognak dolgozni, néhány munkás felügyeletével. A közlekedés is más lesz. Nem így fog kinézni egy autó, mint ma, hanem hatalmas tűzhányó lesz. Azt szeretném, ha városunk is sokat fejlődne. Legyen nagyobb és tisztább, tele üzletekkel. Lehet, hogy én leszek a polgármester száztizenhárom évesen. Akkor is az lenne az első, hogy az iskolát felújítsam, sőt a világot is igyekeznék más irányba fordítani. Remélem, száz év múlva az emberek nemcsak magukra, hanem másokra is gondolnak. Ha a világ összetartóbb lesz, a technika is rohamosan fejlődni fog.

Lehet, hogy túlságosan belemélyedtem az álmodozásba? Nem lenne rossz, ha valamennyi igaz lenne ezekből a gondolatokból, amik néha a fejünkben kavarnak.

Szemi Natali, 7. osztály
Miloje Čipčić iskola, Törökbecs

Ha ismernének engem...

*Ha ismernének engem,
Tudhatnák, hogy traktor a kedvencem.
Lehet az IMT, John Deere, Ursus,
Az a fő, hogy menjen, zúgjon, haladjon.*

*Nekem még nincs, de remélem,
Hogy nekem is lesz, és én megélem.
Lehet az IMT, John Deere, Ursus,
Az a fő, hogy menjen, zúgjon, haladjon.*

*Suliba is ezért érdemes mennem,
Hogy ezeket megtanuljam és szereljem.
Lehet az IMT, John Deere, Ursus,
Az a fő, hogy menjen, zúgjon, haladjon.*

Nagy Ábel, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy rossz napom

Az életünkben vannak jó és rossz napok, én az egyik rossz esetem mesélem el. Ha visszagondolok erre az eseményre, nem szívesen élném át még egyszer.

Reggel jó kedvvel ébredtem. Úgy éreztem, semmi sem tudja elrontani a kedvemet. Reggel a suliban a társaim vidáman fogadtak. Beszélgettünk.

– Tudtátok, hogy ma szerbórán ellenőrzőt írunk?! – szólalt meg Erik.

– Igen! – válaszoltak a pajtásaim kórusban.

– Én nem – mondtam ijedten.

Mindenki kimeredt szemmel nézett rám, és én úgy éreztem magam, mintha összedőlt volna körülöttem a világ.

– Ürsten, most mit tegyek?! Így is van már egy hármasmom, nem hiányzik az egyes...

– Ne félj, majd súgok neked! – nyugtatott meg Emil.

Becsöngettek... első óra pedig szerb volt. Annyira dobogott a szívem, éreztem, hogy majd kiugrik a helyéről. Ahogy beértünk a terembe, a füzetemhez kaptam és írtam puskát. Bejött a tanár, és már diktálta a kérdéseket. Ideges lettem, de mikor sikerült lemásolnom a papírfecnről az első feleletet, kezdtem megnyugodni. Csöngetés előtt be is fejeztem a röpdolgozatot. Közben rátekin tettem a faliújságokra, melyek szépen sorakoztak egymás mellett. Kinéztem az ablakon, a nap ragyogott, és úgy éreztem, ez a nap jól végződhet. Eszembe jutott, hogy a puskát még nem rejtettem el, de hiába kerestem, nem volt a helyén. Lehajoltam, a padban sem találtam. Ahogy felegyenesedtem, a tanár úr állt előttem, kezében pedig a puskám.

– Ez a tied, ugye?! –

– Igen – válaszoltam, a hangom remegett.

– Ez egyes, és ezt te jól tudod, miért! – jelentette ki szigorúan.

Úgy éreztem, mindjárt sírok, de mégsem tettem. Utolsó órán azon töprengtem, hogy mit mondok a szüleimnek. Igultam. Mikor hazaértem, nem valami vidáman fogadták a hírt.

Lehet, hogy egy rossz nap volt számomra, de legalább megtanultam, hogy nem szabad puskázni.

Hodik Rita, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Álmok

Sok szépet álmodtam már eddig életem során, de a legszebb a következő volt.

Spanyolországban vagyok, Madridban a Real Madrid stadionjában állok és szurkolok kedvenc focicsapatomnak a Real Madridnak. Hihetetlen élmény élőben látni a kedvenceimet: Ramost, Raúlt és a többieket. A Barcelona ellen játszanak bajnoki mérkőzést. A hangulat frenetikus. A mellett álló szurkolók a Real Madrid zászlaját lengetik a magasba. A másik szektorban eközben rakétákat lövöldöznek a szurkolók. A vendégszektor is hangos, ordibálnak torkukszakadtából. Majd megsüketülök ettől a nagy hangzavartól, de élvezem. Mikor a játékosok kifutnak a pályára, már mindenki a mérkőzés kezdetét várja.

A bíró belefúj a sípba, kezdetét veszi az első félidő. A kedvenceim már az első percben megszerzik a vezetést Raúl révén. Egy szép kontra után Guga szökteti Ramost a jobb szélén, aki beemeli a Barcelona kapuja elé a labdát, Raúl pedig egy szép fejessel beveti az ellenfél hálójába. Mi, hazai szurkolók ugrálunk örömmünkben, énekelünk, míg a vendégszurkolók eközben csak hallgatnak. Egy kicsit lecsillapodnak a kedélyek. Mikor az eredményjelzőn megjelenik a negyvenötös, a bíró lefújja az első félidőt. A hazai focistákat vastaps kíséri az öltözőbe. Mi, szurkolók nagyon örülünk, hogy vezet a csapatunk. Ezután az éhes szurkolók kimennek a büfébe.

Tizenöt perc múltán a focisták újra a pályán vannak. Kezdetét veszi a második félidő. Az első tíz percben nem történik semmi, ezért a szurkolók hullámmással fejezik ki elégedetlenségüket. Ezután a Real kicsit rákapcsol és az ötvenharmadik percben növeli az előnyt. Robinho öt emberen is átverekedi magát, és óriási gólt rúg Valdés kapujába. Megint nagy ünneplésbe kezdünk: táncolunk, énekelünk és ugrálunk. Tudjuk, hogy most már a Realé a három pont. A meccs végéig nem történik semmi különös, egy-egy helyzet mindkét oldalon. A Real mindvégig viszi az előnyt. A Barcelona szurkolói a meccs vége előtt öt perccel kivonulnak, nehogy az utcán dugóba keveredjenek. Mi, hazai szurkolók még sokáig ünnepelünk.

Este a tévé ugyanezt a mérkőzést közvetete. Már alig vártam, hogy az óra kilencet üssön, hogy elkezdődjék az igazi összecsapás. Nagyon jó meccs volt. Ugyanannyira nyert a Real, mint álmomban.

Ric Dávid, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Legszebb élményem a téli szünidőben

A téli szünidőben számos élményben volt részem, de a legkiemelkedőbb közülük az a szarajevói látogatás, amelyet a szüleimmel és testvéremmel tettünk meg.

Szarajevó Bosznia-Hercegovina fővárosa és egyben az egykori Jugoszlávia egyik leghíresebb városa is.

Borús, havas esős szombat délelőtt volt, amikor lepakoltunk Szarajevó központja közelében. Egy ismerősünk vezetett minket a belváros utcáin, közben érdekes dolgokat mesélt. A Gavriló Princip híd, két híres dzsámi valamint az „örök tűz” megtekintése után egy sétányon keresztül az ismert Bascarsijára értünk. Hát itt volt mit látni! Török óvárosra emlékeztető hangulat uralkodott rengeteg bazárral, üzlettel, cukrászdával, pékséggel és az Európa-szerte ismert csevapsütődékkal. Ismerősünk ajánlatára hamar be is tértünk az egyikbe. Igazi balkáni hangulat fogadott minket. Hangosan szólt a népzene, füst volt, de a füst mellett inycsiklandó illat terjengett. Egy nyakigláb pincér üdvözölt bennünket udvariasan, és felvette a rendelést. A csevap igazán kitűnő volt, a frissen sült lepény úgyszintén! Ilyen finomat még nem ettem! Ezzel a család többi tagja is egyetértett. Rövid séta után ismerősünk egy cukrászdába vezetett minket. Igaz, hogy már senki nem volt éhes, mégsem maradt egyik tányéron sem a különlegesen jó süteményekből, közülük talán a baklava volt a legjobb.

A cukrászdában tett látogatás után volt csak igazán szükségünk mozgásra. Rövid séta után ismerősünk elkísért bennünket az autóig, szerencsés utat kívánt, mi pedig megköszöntük kedvességét és vendégszeretetét. Hazafelé menet többször is átgondoltam a Szarajevóban tett látogatást, amelyre mindig szívesen gondolok vissza!

Tóbiás Vivien, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Olyan írásokat válogattam a mai Rügyfakadásba, amelyekben **különleges, egyedi jegyeket** figyelhetünk meg. Ez az egyedi jelleg megmutatkozhat a témaválasztásban, a megfogalmazás módjában, egy-egy nyelvi fordulatban...

Jó téma például, hogy valaki ötéves korában házæladásba keveredik. S akivel ez megtörtént (**Túri Kornél, Zenta, Thurzó Lajos iskola**), nagyszerűen azonosul ötéves önmagával, miközben hetedikes íráskészségét csillogtatja.

Az **óbecsei Ric Dávid** vérbeli szurkoló, aki megálmodja imádtott futballcsapatának győzelmét, s az álom este valóra válik.

Vannak **jövendőmondók** is a mai szerzők között. A **csantavéri Takács Dénes** még csak a felnőttkoráig kalandozik képzeletben, amikor kereken guruló áruházát tologatja vevőkeresőben. De akár száz évet is ugorhatunk **Szemi Natalival (Törökbecse)**, hogy megtudjuk, mit csinál majd 113 éves korában, és milyen világ veszi akkor körül.

Ha visszatérünk a jelenbe, élvezhetjük a traktorimádó **Nagy Ábel (Csantavér)** versének zakatolását. Részesei lehetünk a felelések, ellenőrzők, puskázások okozta izgalmaknak, amitől úgy kiborulhat az emberfia, hogy akár egy hétig is haragban van a világgal. De minden jó, ha a vége jó. **Dudás Melinda (Óbecse, Petőfi Sándor iskola)** fogalmazásában a bölcsesség kerekedik felül, a többiek pedig úgy szabadultak meg a feszültségtől, hogy kiírták magukból, és így nagyszerű fogalmazások kerültek a Rügyfakadásba. Olvassátok el őket, biztosan találtok bennük ti is érdekességeket.

Én pedig most megköszönöm az e heti küldeményeket a következőknek:

Csantavér: Bojtos Brigitta, Faragó Renáta, Földi Tamara, Gyüre Asztrid, Horváth Ervin, Kovács Hargita, Lassú Csenge, Nagy Ábel, Németh Boglárka, Pintér Dániel, Szedlár Ágnes, Takács Dénes, Toldi Enikő, Tóth Vászárhelyi Csilla, Tukacs Nikolett, Vida Emese és Víg Anita;

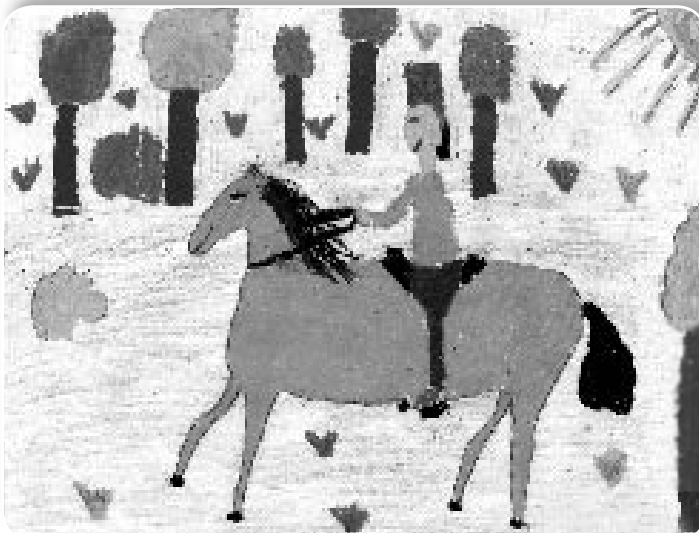
Szilágyi: Asztalos Petra, Toldi Lénárd és Tompa Melitta;

Zenta, Thurzó Lajos iskola: Hangya Dániel, Mihalicska Réka, Sóti Roland, Szilágyi Krisztina és Túri Kornél;

Zentagunaras: Ali Nikolett, Csordás Ervin, Doszkocs Zoltán, Fekecs Boglárka, Kalmár Erzsike és Sándor Tamara (2 írás).

A további írásokat várom, üdvözlettel:

Tomán Mária

János vitéz. Fogarasi Leontina törökbecsei tanuló rajza

Drew Barrymore

A vadóc megszelídült – A sztár 1975. február 22-én született az angyalok városában, Los Angelesben – Legfontosabb mozifilmje: az E. T. A földönkívüli

– **Te aztán nem sokáig ácsorogtál Hollywood nagykapuja előtt.**

– Hát nem... Már 1982-ben – akkor mindössze hétéves voltam – cirógathattam E. T.-t, az űrlakót. Én voltam Gertie a Steven Spielberg által rendezett filmben. Egyébként a világhírű rendező a keresztapám. Nem csoda tehát az, hogy már gyermekként a kamerák elé állhattam: csaknem egyéves koromban tévéreklámban szerepeltem, kétévesen tévéfilmben. Gyermekszínészként alakítottam William Hurt csemetéjét a Változó állapotokban...

– **Hogyan is csöppentél bele a mozivilágba?**

– Az Újvilág leghíresebb Shakespeare-színésznének, John B. Barrymoore-nak az unokája vagyok. Több generációs színész-család sarjaként csodálkoztam rá a világra. Édesanyám magyar. Nagyszüleim az oroszok elől menekültek a második világháború alatt és után. A mama ezért már Németországban, Brannenburgban született. Még kamasz volt Jaid Ildikó, amikor Los Angelesben találta magát, színésznő akart lenni. De csak a pincérkedésig jutott. Végül találkozott John Barrymoore-ral, megszülettem... és a többi már tudod.

– **Már huszonöt esztendeje számon tartanak mint színésznőt.**

– Harmincegy esztendeje! Ne feledd, hogy tizenegy hónaposan debütáltam egy reklámfilmben. Feledjük el a súlyos mélypontokat, már le is írtak, majd újra magamhoz tértem. Mondom: ezeket az éveket feledjük el. Vadóc voltam, de most megszelídültem...

– **Sokat szerepeltél az elmúlt évek során.**

– El is hasaltam nemegyszer. A Mindörökké Batman meghozta az első nagyobb sikert. Ám igazán Wes Craven klasszikussá

vált horrorja, a Sikoly epizódszerepe adott új lendületet nekem. Első igazi közönség-sikeremet Adam Sandler partnereként arattam a Nászok ászában, majd következett a Charlie angyalai Cameron Diazzal és Lucy Luival. Akkor azt mondták, hogy végre befutottam, felzárkóztam Hollywood menő sztárjaihoz. Producere voltam a Donnie Darkónak, George Clooney szerződöttetett az Egy veszedelmes elme vallomása című filmjéhez. Szerepeltem – megint Adam Sandlerrel – egy szerelmi történetben, Az 50 első randiban. Most figyelj! A Bostonban forgatott Szívem csücske nyomán a lokálpatrioták honlapot indítottak polgármesterré választásom érdekében...

– **Van-e valamilyen hobbid?**

– Ó, hogyne volna! Három kutyám van: Flossie, Vivien és Templeton. Sajnos, eléggé rozogák már. Mind reumásak. Tudod, nagyon rosszul érzem magamat, ha fájdalmukban felnyűszítenek, amikor felfelé igyekeznek a lépcsőkön. Néhány évvel ezelőtt fűrgén szaladgáltak a parkokban. Ma azonban...

– **Vannak barátnőid?**

– Cameron Diaz a leghűségesebb barátnőm. Neki mindent elmondhatok, magánéleti bajaimról is beszámolhatok neki. Mindig számíthatunk egymásra. No persze mi angyalok vagyunk, Charlie angyalai... Jaj, itt mondom el: lesz a sorozatnak harmadik epizódja is. Már olvassuk a szöveggönyvet...

– **Legutóbb a Zene és szöveg (Music and Lyrics) című vígjátékban láttunk Hugh Grant, a szívtipró oldalán.**

– Én ebben a mozifilmben egy növényeit gondozó hölgyet alakítok, Sophie-t, aki kezelésbe vesz egy avas popikont, meg annak a slágernek a szövegét, amellyel Hugh Grant vissza szeretne térni a dobogóra. Igaz, nem kaptuk a legjobb kritikákat, de a filmet sokan nézték meg, mert fülbemászó muzika is van a mesében. Végeredményben ez csak egy romantikus történet.

– **Tervek?**

– Őt-hat szöveggönyvet olvasok egyszerre. Lesz munka bőven a számomra. Szeretnék végre egy thrillerben szerepelni...

B. Z.

Baby Gabi (Szklenár Gabriella)

Szklenár Gabi 1978. május 26-án született Budapesten. A martonvásári Beethoven zenei általános elvégzése után (furulyázni tanult és rövid ideig kacérokodott a dobolással is), a zene mellett hat évig kézilabdázott. Tagja volt a Titán nevű rockbandának, majd 1994 szeptemberében beiratkozott Pintácsi Viki énekiskolájába. A Pedagógia Szakközépiskolában érettségizett, közben az énekiskolában is tanult. 1997-ben pedig az akkor megalakult első magyar lánycsoport, a Baby Sisters tagja lett, Bognár Évi és Hertelendi Klári mellett. 2003 elején jelent meg a Van-e helyem című első szólólemeze, amelyről az aktuális sláger az Örült szerelem, amelyet Lányi Lalával, a Kozmix énekesével ad elő közösen. A dalhoz egy igencsak pikánsra sikeredett, romantikus hangvételű videoklip is készült. Az albumon olyan korábbi nagy slágerek feldolgozásai is hallhatóak, mint az Elpattant egy húr, az Isztambul és a Sakáltanya című film betétdala, a Can't Fight The Moonlight is. 2007 februárjában jelent meg újabb – tizennégy dalt tartalmazó – nagylemeze, amelyen kedvenc előadóival – Fenyő Miklóssal, Zoltán Erikával, Kefirrel, Szandival, Abaházi Csabával, Szűcs Judithal, Lányi Lalával, Pintácsi Vikivel, Csipával, Rickyvel, Székelyhídi Balázzsal és Baby Évivel – énekel duettet.

Lányi Lala: Szeress

Lányi Lala a hazai könnyűzene egyik meghatározó és legismertebb alakja. A '95-ben alakult Kozmix mind a mai napig hihetetlen népszerűségnek örvend, a több mint egy évtized alatt 8 albumuk jelent meg, melyek mindegyike arany- vagy platinastátuszt ért el. Ők az egyetlen olyan '90-es évekbeli zenekar, akiknek mind a mai napig több száz fellépésük van évente. Számtalan szakmai és közönségszavazás boldog tulajdonosai, felléptek már 150 000 ember előtt is a Felvonulási téren, és négyszer töltötték meg a Petőfi Csarnokot. Kevesen tudják, de a legnagyobb Kozmix slágerek is Lala nevéhez fűződnek (Kozmix a házban, Kis világ, Holnapután), illetve mint hangmérnök is dolgozott a Kozmix lemezekben. Lala azonban mindig is több volt, mint „csak” a Kozmix egyik tagja, hiszen producerként (KO és a Szentek, Reflex), filmzeneszerzőként (Egy szoknya, egy nadrág, 9 és ½ randi) is elismerést vívott ki, és ne felejtse el azt a három óriási Lala-Baby Gabi-slágert sem, melyek hónapokon keresztül a legjátszottabb dalok voltak a hazai rádiókban. Lala jelenleg is több produkcióban érdekelt, azonban legfrissebb és – saját bevallása szerint is – eddigi legkiemelkedőbb alkotása a Szeress című vadonatúj szólófelvétele.

Nyugalom

Február 21-én kerül a mozikba Alföldi Róbert legelső nagyjátékfilmje Nyugalom címmel. Ennek főszerepében alakítja Eszter Gryllus Dorka, aki 1972. december 26-án született Budapesten. Édesapja a Kálka együttes egyik alapítója, Gryllus Dániel, édesanyja Kövály Katalin. A budapesti Színház- és Filmművészeti Főiskolán diplomázott 1998-ban. Már főiskolásként megkapta első nagyjátékfilm-főszerepét; Sólyom András az Érzékek iskolájában Esterházy Csokonai Lilijét játszotta. A Vígyszínházban volt szakmai gyakorlaton 1996 és 1998 között, arra számított, hogy itt szerződtetik, de végül kalandos körülmények között 1998-tól mégis a kaposvári Csiky Gergely Színház tagja lett öt évadon keresztül.

Együtt dolgozott Ascher Tamással, Babarczy Lászlóval, Keszég Lászlóval, Rusznyák Gáborral. Játszott Bulgakovot, Goldonit, Osztrovszkijt, Kleistet, Moliere-t, Gombrowiczot, Wedekindet, énekelt a kórusban Ascher Sweeny Toddjában, miközben volt Sally Bowles a Kabaréban, Eliza Doolittle a My fair Lady-ben. Mindeközben Szikora János szegedi Cyranójában Roxanne-t, Lukács Andor Mizantrópjában – a pesti Thália Színházban – Celimene-t alakította.

2003-ban a Dallas-Pashamende című film forgatása miatt fel kellett mondania a társulatnál, mivel a színház nem akarta elengedni filmezni. Azóta szabadúszó, jelentős időt tölt Németországban. Már korábban is dolgozott Rolf Schübel német rendezővel, aki már többször felvette, hogy Dorka próbálja meg a németországi karriert. Ehhez a végső lökést a színházi szerződésbontás és a Geszti Pétertől való válása adta, amit súlyosbított a bulvársajtó túlzott érdeklődése is.

Dorka a színészet mellett énekléssel is foglalkozik – ami családi hátterét ismerve nem is meglepő. 1990 és 1995 között az

Ef Zambo Happy Dead Bandben énekelt, mindemellett 1993–94-ben Tereskowával is fellépett. 2001-ben közreműködött édesapja, Gryllus Dániel Családi kör című lemezén. A Színművészeti Főiskola és a kaposvári színházi élet miatt a könnyűzenei énekléssel jó időre felhagyott, de mióta Berlinben él, ismét fellép, immár a Rotfront orosz-német együttes egyik énekeseként.

Díjak, elismerések

2005., Nemzetközi Filmfesztivál Szocsi, a legjobb színésznőnek járó Ezüst Nyíl díj, Dallas Pashamende

2005., Festroia Film Festival in Setúbal, Portugália, a legjobb színésznőnek járó Ezüst Delfin díj

2005., Európa Új Színész Tehetsége – Shooting Star 2005, Berlinale

2005., 36. Magyar Filmszemle, a legjobb női alakítás

2003., 48. Sterija Játékok, Újvidék, a legjobb női alakítás

ZENEBONA

Jennifer Lopez teljes csendben szül

Az énekesnő úgy döntött, hogy a szcientológusok által propagált módszerrel, vagyis teljes csendben szül majd, ha itt az idő. Rajta kívül még számtalan híresség, hogy idén megszülessen az első vagy a következő gyerek.

A várandós énekesnő úgy döntött, hogy teljes csendben hozza majd világra gyermekét. A módszer lényege, hogy a vajdó anyának, valamint az őt segítő embereknek, orvosoknak nem szabad megszólalniuk, különben ártanak a babának és feleslegesen stresszelik. „Bár tisztában van azzal, milyen nehéz lesz megállni, hogy ne kiabáljon, megérti, hogy a babának miért van szüksége a csendre” – nyilatkozta a Jennifer egyik barátja.

Az ötlet állítólag Katie Holmestől származik, aki maga is ezt a módot választotta a szülésnek, amikor életet adott Tom Cruise-zal közös gyermekének, Surinak. A színésznő azonban nem az egyetlen ember Lopez környezetében, aki hisz a módszerben.

Időközben a bulvárlapok még jó pár hírességet „vádoltak meg” azzal, hogy terhes. Igaz, többségükről kiderült, hogy valójában nincsenek áldott állapotban. Jennifer Aniston karácsony után jelentette be, hogy a National Enquirer tévedett, amikor azt állította, hogy várandós. Vele szemben viszont biztos, hogy babát vár Jessica Alba, aki kijelentette, hogy nagy pocakkal nem áll az oltár elé, Lily Allen, aki csak pár hónapja ismeri gyermeke apját, Ed Simonst, valamint Nicole Richie, aki párjával egyelőre még nem döntötte el a baba nevét, és Halle Berry, akinek régi vágya teljesült azzal, hogy sikerült teherbe esnie.

Persze a magyarországi ismert személyiségek sem tétlenkednek. Ott van például Fekete Pákó, akit nemsokára mennyasszonya, Ágica örven-deztet meg egy csöppszéggel, vagy a megasztáros Szabó Eszter, aki pár hónappal első gyermeke születése után esett teherbe, és a kicsi az idén látja meg a napvilágot. Csollány Szilveszter és felesége márciusra várja második közös gyermeküket, aki újfent egy kislány lesz. A Hooligans dobosa, Kiss Endi szintén apa lesz – immár másodszor, kedvese, Vera ugyanis a harmadik hónapban van. Palotás Petra is áldott állapotban van. A műsorvezetőnő nemrég elárulta, nem szeretné, ha párja, Mirkó jelen lenne a szülésnél.

Pierrot

Ha sírni látod a bohócot

*Fájnak
az elmúlt idők letűnt királyai
és nehezen hiszem el,
hogy senki semmit nem követel
belőled
s az én volt udvarom csacska hölgyei is
ugyanúgy fájnak nekem,
hisz mind megannyi tévedésem...*

*Lehet, néha értelmetlenül sírok,
de tudod, néha kétségbeesetten könnyezem,
de megfagy a könnycsepp a tenyeremben
ha érzi, hogy Ő is tehetetlen...*

*Ha sírni látod a bohócot, tudd meg, hogy miattad sír:
arcán gördül végig minden, mit a szíve már nem bír,
ha sírni látod a bohócot, nyújtsd feléje hűs kezéd:
legyen tenyered forrás, miben arcát fürdeted!*

*Feszít néha belülről egy fájdalom-buborék,
és nehezen múlik el,
ha nekem egyedül kell
elűznöm,
hisz tudom jól, hogy ez régen nem játék,
és komolyan is veszem:
látod, ezért könnyezem.*

*Lehet, néha értelmetlenül sírok,
de tudod, néha kétségbeesetten könnyezem,
de megfagy a könnycsepp a tenyeremben
ha érzi, hogy Ő is tehetetlen...*

*Ha sírni látod a bohócot, tudd meg, hogy miattad sír:
arcán gördül végig minden, mit a szíve már nem bír,
ha sírni látod a bohócot, nyújtsd feléje hűs kezéd:
legyen tenyered forrás, miben arcát fürdeted!*

Bravo top 10

1. Még vár ránk ez a Föld – Anti Fitness Club
2. When I'm Gone – Simple Plan
3. Élünk, ahogy bárki – A Stáb
4. Piece of Me – Britney Spears

5. Hate That I Love You – Rihanna ft. Ne-Yo
6. Apologize – Timbaland ft. OneRepublic
7. Hot Stuff (Let's Dance) – Craig David
8. Bleeding Love – Leona Lewis
9. The Sweetest Girl – Wyclef Jean ft. Akon & Lil Wayne
10. Shadow of the Day – Linkin Park

Mérey Katalin

A könyv

A könyv szent, ünnep és csoda. Szépséges ajándék, gyönyörűsége, amivel nem tud betelni az ember, amiből mindig újabbat, még többet kíván. Mint a szeretet. Sohasem elég.

Közhely vagy nem, mi minden könyvünket ismertük, minden egyes példányt meg tudtunk nevezni, hiszen megszenvedtünk értük, úgyszólván megkoplaltuk őket.

Szeretném pontosan megfogalmazni, éreztetni, mit jelent nekem a könyv a taltalmán kívül. A pusztasága, a földalapja, a megjelenési sorrendje, a kiadás éve, az az egyszerű tény, hogy van.

Életem egy darabja azzal és azáltal, hogy mikor és milyen ünnepre kaptam. Könyvajándék nélkül nem volt ünnep az ünnep, új könyv nélkül nem múlhatott el karácsony, húsvét, évzáró. A nővéremmel mindig tudtuk, mikor mi jelenik meg. Újságból, rádióból, vagy talán a könyvesbolt kirkakata előtt álldogáltunk, lestük a címeket és sóvárogtuk. Az a lényeg, hogy mindig tudtuk, mi van, mindig volt új könyvvágyunk. Gyermekkorom legszebb ténye, üdvöztető, áldásos csodája, hogy ezt a szüleink elfogadták, támogatták, és hozzájárultak. Sőt, elfogadtatták az egész családdal.

Jutalom szorgalomért – írta bele a nagymama a Lúdas Matyiba 1950-ben. Nyolcéves voltam akkor, és nagyon boldog, befejeztem az első osztályt, tudtam olvasni. Tisztán emlékszem első önállóan elolvasott mondatomra az ábécéskönyvből: Itt a mese.

A nagymama 1950-ben még jól látott, tollal, tintával írt, a tintája valószínűleg fekete lehetett, mára szürkés-barnás-zöldesben játszik. A Koldus és királyfiba meg a Tom Sawyerbe még nagyon magabiztosan írta bele: Szeretettel Nagymama, 955 De 24-én. Semmi tétoavázás a két t előtt, ám 956. Április 1-jén már sokkal, de sokkal, rosszabbul láthatott: a Pacsirtába ceruzával írt dülöngélő, bizonytalankodó betűkkel, és mintha a Margitka t-jét először elvettette volna. Nem tudom, mi lehetett 1956. április 1-jén, mind a hárman kaptunk könyvet, pedig nem volt se születésnapunk, se névnapunk, se évzárónk, se semmi. Nem emlékszem, csak arra, hogy a nővérem nagyon és végtelenül hosszú ideig vágyakozott a Pacsirta után,

pedig csak két évet kellett várnia, a Pacsirta 1954-ben jelent meg.

Alig egy év múlva a Noszty fiúba már az apám írta be a nagymama helyett, hogy sok szeretettel 1957 karácsonyán. Ugyanaz a tinta, mint a nagymamáé, egy kicsit szétfolyt, amikor használták. Gyöngécske volt a papír, mára már jócskán meg is sárgult, kicsit olyan mint az itatós. De hát mi újságpapírral is itattunk! Abban préseltük a növényeket, kinek lehetett volna annyi itatósapírja?

Megvan a nagynéném kézírása is az Aranyásokban meg a Bambiban. Tőle mindig szép, régi könyveket kaptunk. A nagynéném kedves, szálkás, légies betűivel gondosan és sok szeretettel írta be évről évre: Imre és Kató Jézuskájától, nyuszikájától.

Az anyám csak a magyarok alatti könyvekben nevezte magát Mérey Antalnénak, az apám mindig minden könyvébe beleírta a nevét. Az első oldalra, föl, kicsit a jobb sarok felé. Régies, nagyon jellemző, talán kicsit túl cifrázott és modoros, de első pillantásra fölismerhető, azonosítható és egyedi az aláírása. Az anyám nevezte és írta magát Katalinnak, Katarinának, Kátának, Katherine-nek; Méreinek, Merejinek, Mérajnak, Merainak, ki tudja mikor és miért; az apám mindig úgy, mindig egyformán írt alá, a halála előtt ugyanúgy, mint a születésemkor. Az anyámnak álló betűi voltak, erősen hurkoltan, szinte egymásba karolva,

Kedves Olvasó Tanulók!

Január 29-én volt Zomborban Mérey Katalin (1942) **Elszakított föld** című, 2007-ben megjelent esszékötetének bemutatója. Az esszé köztes műfaj, a fikció (azaz a kitaláció) és a referencialitás (a tényszerűség) eszköztárából egyaránt merít. Rovatunkban közölt rövidtörténeteiben a könyvek világáról, az élet irodalmi megélhetőségéről, az emlékezet olvasmányélmények fenntartotta formáiról beszél. Nagyon fontos, lényegi dolgokról mesél: az irodalmi alapú kultúra, az anyanyelv világ- és emberalkotó erejéről. Gondolkodjatok el nagyon komolyan a szövegjelentésekről!

Van egy ókori példa, sőt példázat (tanulság) arra vonatkozóan, mit jelent a szellemi kultúra a nyers fizikai erővel szemben. A szabad athéni polgárok a kultúra teremtoi és fogyasztói voltak (gondoljátok el, majdnem az összes irodalmi alapműfaj görög eredetű!), míg a spártai szellem a nyers fizikai erőt jelenti. Márai Sándor (1900–1989) jegyezte meg szellemesen, mivé alakultak a spártaiak: „erőtlen barmok”-ká. S ugyan hol van már Spárta és világa! De Athén még áll és virágzik!

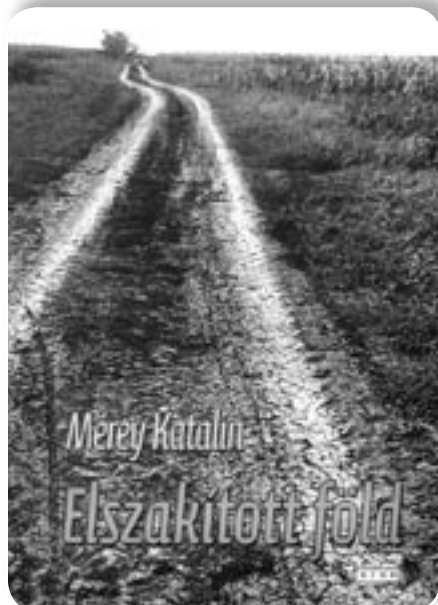
Bence Erika

kapaszkodva tántorogtak, az apám nyugodt, dőlő betűkkel írt, legszebben tollal, tintával.

Év végi jutalomkönyveim is tanúság. 1953-ban Petőfi elbeszélő költeményeiben Birvászki Piroška tanítónő, IV. osztály; 1954-ben a Toldiban Fuderer Gyula östályfőnök, l.c o.

Családi és egyéni krónikává, kézírás- és emlékkronológiává váltak számomra a könyvek megőrizve egy-egy kor ajándékozási formuláit, jutalmazási szokványát, egy-egy ember keze vonását, helyesírását, szóhasználatát, nevét és a változásokat. Valósággal egy-egy darab belőlem, az életemből, azokból, akiktől kaptam, abból az időből, korból, amikor adták, ajándékozták őket; élő, lélegző része azoknak, akik körülvtettek, akik szerettek, és akiket szerettem.

A Pacsirtába Herceg János, a Lúdas Matyiba Gál László, az Egri csillagokba B. Szabó György írt előszót. Tömörkény és Móra elbeszélései... Kicsit szomorú, nagyon fájdalmas, nagyon tanulságos. Könyvkiadásunk hőskora. A papír, a kivitelezés, az

illusztráció, a borító, a tervezése, a fedőlap anyaga, a munkatársak neve... és az előszó... B. Szabó előszói. Szívtettőpő igazság, keserű tanulsága és tanúbizonysága egy szabadnak nevezett és hitt léleknyomorító kornak, leleplez és megszabadít. B. Szabó lelép a papírról, és alaposan, pontosan, őszinte igyekezettel magyaráz, megmagyaráz és igazol. Teszi a dolgát. Amit lehet.

Csak sejthetem, nem tudhatom, folytattak-e, és ha igen, kik és kikkel folytattak késhegyre menő vitát; nem tudom, milyen központi bizottsági vagy egyéb pártvezetőkkel vívtak közelharcot ezekért a mostanra salátává vált, agyonolvasott, széthulló, újságpapírra nyomott, néha atavisztikusnak

látszó, némelyeket talán meg is mosolygató, de akkor mindent jelentő könyvekért azok, akik benne voltak. Akik bele voltak keverve.

Mindennek ára van. Milyen árat fizettek azok, akik benne voltak azért, hogy mi, újonan fölszabadult vajdasági magyar gyerekek a kezünkbe vehessük a magyar könyvet?

B. Szabó a Toldi előszavának végére rövidke utószót biggyesztett, és „felszabadult dolgozóink, az új, szocialista társadalom feltételei közt kibontakozó szövetkezeti parasztságunk” kezébe adja a könyvet. Teszi, amit kell.

Tanítás

Egykor volt zombori tanárainknak

Úgy vagyok vele: abban a percben, ahogy meglátom, tudom, hogy a kezembe akarom-e venni vagy sem. Meg kell fognom a könyvet, hogy megérezsem a sugárzását, a lényegét, egyszerűen, hozzá kell érnem, hogy tudjam, szeretném-e, szeretni fogom-e, rokonszenves-e egyáltalán. A könyv lelkét az ujjaimmal, a tenyeremmel és a szememmel egyszerre érzékelem.

Megjelent az új Értelmező. Simogatom, lapozgatom, tapintgatom, próbálgatom, érzem-e, tetszik-e, szeretem-e. Tetszik. Gyönyörű. A réggit se adnám semmiért, de ez gyönyörű még akkor is, ha már nem vagyok szakmabéli, s nem fogom mindennap izgulva keresni benne a bizonyosságot a rádiósok, az újságírók, a fordítók, a kollégák és jómagam ellen vagy végett. Érdek nélkül tetszik, nagyon örülök neki.

A szokás rabja vagyok. A kezembe kell vennem a könyvet, tartanom kell, és még azt sem bánom, ha agyonhasznált könyvtári könyv. Nem bánom, hogy mások is olvasták, azt sem bánom, ha aláhúzgálták vagy itt-ott megjelölték, vagy megjegyzéseket fűztek hozzá, bár ezt, esetleges szellemességük ellenére is, barbárságnak tartom. A könyvet a maga könyvi mivoltában szeretem. Látni, hozzáérni, lapozni. Lényeges, hogy milyen; az alakja, a kötése, a színe, a szedése, milyenek a lapjai, a betűi. Fontos a benyomás, amit kelt.

Könyvtárba menni is szeretek. Várakozással, elvárással megyek, mint egy randevúra. Járkálok a polcok között, megkeresek egy-egy író, megnézem, mi van meg. Legtöbbször ötletszerű vagyok.

Szeretem a könyvtárnak a szagát is. Mostanában mások a könyvtárak, más a szaguk, más a színük, más a rendjük, más a rendszerük. A számítógépes nyilvántartást nem szeretem, hacsak lehet, kikerülöm. Nem érint meg, távoltartó. Gyerekkoromban a könyvtáros (még a nevére is emlékszem) kiadta a könyvet. Kiadta a saját kezével. Ránézett az emberre, fölmérte, és a kezébe nyomta a hozzá illő könyvet, nem is mindig azt, ami a keze ügyében volt. Esetleg megkérdezte, mit szeretnék. Később, amikor már tudtam az ábécét, megtanultam használni a kartotékot az előszobában, kiírtam a számokat egy darab papírra, és úgy választottam. Mindig stimmelt, mindig tudta, mi hol van. Istenkém, milyen nagyszerű, milyen nagyon-nagyon jó volt a zombori könyvtár! Nem tudom, ki, kik tartották fenn, kik őrizték meg, kik mentették át, de még a Magyarországi 1514-ben is megvolt. Eötvös-mániás korszakomban el is olvastam és a tanárnő feleltetett is belőle, de történelemórán. A politika, a tantervek, a kisebbségi történelemtanítás és egy jó tanár útjai...

A magyartanárnőnk történelmet is tanított, matrónás, szinte nagyszonyos jelenség volt, nyers és bájos egyszerre. Néha mindent szigorúan, kereken, katonásan kimondott, néha sokatmondó, már-már előkelő legyintéssel elütötte a dolgokat. A nyolcosztályos, teljes magyar gimnáziumból sima, négyosztályos, kétnyelvű, utóbb eufemisztikusan vegyes tannyelvűnek minősített gimnáziummá vedlett iskolám magyar-történelem szakos fehér hajú tanárnője a háború előtt szerzett diplomájával! Ő volt az egyedüli, akinek a keresztneve mellé odatettük, hogy néni. Fölháborodva faggatott, rémesen fölizzgatta magát, honnan szedem én ezt a zöltséget. A zöltség pedig Dózsa György volt, a keresztesek és a magyar parasztlázadás. Mi akkor Matija Gubecről tanultunk, és én a történelmi párhuzam boldog fölfedezésének révületéből magamhoz térve szorongva és leforrázva mentem haza. Egész órán Eötvösről és az izzó vastrónról beszélgetett, az osztály pedig kajánul leste, mekkora egyessel fog a helyemre zavarni. Nem zavart a helyemre, nem ültetett le, hanem kérdezett, egyre kérdezett, én meg elmondtam az egész Eötvöst, az egész Magyarországot és mindazt, aminek még nyoma sem volt a tantervünkben.

Kapóra jöttem?

Az apám nagyon büszke volt rám akkor, tán még a fejemet is megsimogatta volna, de inkább a tanárnőt dicsérte, és mesélte fűnek-fának, hogy mi hogyan tanultunk Dózsa Györgyről és a parasztlázadásról.

A másodperc töredéke alatt villant ez föl bennem. Mostanában bemehetek a könyvek közé, mégsem látom a gerincükre írt címüket. A legfőbb polcon levő példányomat egyenként le kell szednem, alig is érem el a polcot. A legelső sorral is ez a baj. Egyre nehezebb lehajolnom, hát még megugognom, pedig másképp nem tudok semmit elolvasni. Az újrakötött könyvet ki kell vennem a sorból, föl kell nyitnom, hogy lássam az első oldalt. Így találtam rá az emlékezetes Magyaországára.

A másodperc tört része.

A zombori gimnázium sárga téglás épülete, az örökké bezárt főbejárat, az apró, pici, állítólag elavult, de mégis igazi és egyetlen épített tornaterem, a tanítás, az egész régi város, amire a kíváncsi azonnal és automatikusan rávágja, hogy poros, pedig nem porosabb más alföldi városoknál. Eszembe jutottak a mellettünk levő párhuzamos osztály sziváci, hódási, kerényi, apatini, bezdáni, likai, korduni, bosnyák és mostanra montenegróiá előlépett crnogorác tanulói, akikkel állandóan hadilábon álltunk, mert mi nem úgy beszélünk, mint ők.

Ugyanazt tanultuk; izzadva, szenvedve magoltuk a deseteracot, a Kraljević Markót, az offenzívákat és az új szabadságot, mint ők, és lám, lám, mi lett belőle.

Google Earth 4.2

A Google Earth egy ingyenesen letölthető, 3D-s térképet megjelenítő számítógépes program, ami virtuális földgömbként használható. A Föld háromdimenziós modelljére mértékelyes műholdképek, légi felvételek és térinformatikai adatok vannak vetítve. A programban a Föld minden részéről leolvashatók a földrajzi koordináták, és az adott pont magassága. A nagyobb városokban lévő épületekről és a felhasználók által kiválasztott, elkészített és beküldött épületekről 3D modelleket is tartalmaz. Lehetőség van a Google Earth internetes közösség által beküldött szöveges információk és fényképek megjelenítésére (ezek általában valamilyen szempontból érdekes helyekre hívják fel a figyelmet). Erről a programról egyszer már írtunk, de az új verzió indokoltá teszi, hogy ismét foglalkozunk vele.

Új felhasználói felületet kapott a program. Látszólag kevesebb funkció van, valójában azonban csak racionalizálásra kerültek a kezeléshez szükséges területek. Így a navigáció, mozgítás egérrel a jobb felső sarokban lévő kerékkel, annak közepén lévő pöccökkel, és a két csúszkával lehetséges. Ha pl. körbe-körbe mozgatjuk az egeret a lenyomott egérgomb mellett, akkor a kereket pörgetjük, azaz a látótérünk teker körbe. A domborzat ki/bekapcsolása, épületek eltüntetése, és hasonló dolgok bekerültek az érdekes pontok kezeléséhez a jobb alsó sarokba. Az új verzió kapott egy vonalzót, mellyel megmérhetjük, mi milyen messze van egymástól.

A csillagászat iránt érdeklődőket minden jóval elárasztja az új Google Earth: elérhetővé tette ugyanis a „Sky” szolgáltatásának új verzióját, amely csillagok és bolygók millióit tárja a tudósok, diákok és az amatőr csillagászok szeme elé. A továbbfejlesztett változat számos új lehetőséget kínál, többek között friss kozmológiai híreket, történelmi térképeket és virtuális égi kirándulásokat. A legfontosabb újdonságok: Legfrissebb csillagászati hírek – híradás aktuális kozmológiai eseményekről, például az üstökösökkel és aszteroidákkal kapcsolatos történekekről. Különleges műholdas felvételek – a megfigyelő műholdaktól kapott képek révén röntgen-, infravörös és UV-felvételek az űrről, illetve rövidhullámú eljárással rögzített térképek az égboltról. Régmúlt korok térképei – többek között David Rumsey történelmi csillagtérképei, amelyek Giovanni Maria Cassini ötvösmester 1792-ben készített munkáin alapulnak, és jól ábrázolják, hogy hogyan alakult át az égboltról való elképzelés az idők során. Emellett egy ún. konstellációs művészeti réteg is megtalálható itt, amelyben ötven csillagképet ábrázoló metszet – Johannes Hevelius német csillagász 1690-ből származó alkotásai – látható. Ezenkívül a Sky frissített verziója számos különlegességet tartalmaz: csillagokról, galaxisokról, bolygókról és az űrről kapcsolatos eseményekről szóló részeket; égi utazást, amelynek keretében a felhasználók a kozmosz 100 „legkedveltebb” tájára kirándulhatnak; valamint egy Sky közösségi réteget, amelyben a felhasználók által megosztott tartalmak szerepelnek.

Az Earth (Földre vonatkozó) rész lényegesebb frissítései között szerepel a külső térképek, elemek megjelenítési formátumának állíthatósága. Ez annyit jelent, hogy ha térképeket rajzolunk a Google Earth alá, akkor ahogy az a térképprogramokban megszokott, különböző megjelenítési szinteken különböző láthatóságot definiálhatunk előre. Azaz, mikor a teljes országot nézzük, nem fog Piros legkisebb utcája látszani, csak ha a beállított szintre közelítünk, ahol a legkisebb utca is látszik.

A magyar vonatkozásról itt érdemes pár szót ejteni. A www.turistautak.hu egyik lelkes térképésze, László István az eddig elkészült teljes Magyarország térképet, annak főbb útvonalait, és turistautjait egyetlen Google Earth fájlba bekonvertálta. Mindezt már a Beta 4 réteg kezelési újdonságait kihasználva tette meg. A .kml fájl

A Colosseum

A péterváradai vár

Szerkesztőségünk Újvidéken

így 2.1 kódolással készült már. Két verziót készített; egy csak közúthálózatot tartalmazó verziót, és egy mindenféle utat tartalmazó verziót. A letölthető .kml formátum nem más, mint egy .zip fájl, melyet a Google Earth képes megnyitni, és a benne lévő .mkl-t elérni. Így a 4.5MB-os .kml anyag valójában 24MB! Lassabb gépeken igencsak megvárakoztat minket, míg megnyílik a Beta 4 amúgy is kicsit gépigényesebb motorjában. Még P4-es gépeken is 5-10 másodperc lehet a megnyitás. Ezután már viszonylag gyorsan kezelhetjük a réteges megjelenítés miatt a nagy térképet.

A Google Earth 4 programot itt találod (14 MB a mérete!):

<http://earth.google.com/download-earth.html>

A magyar térképállományt innen tölthetjük le:

<http://www.turistautak.hu/tracks.php?id=1857>

Figyelem! Olvassuk el figyelmesen a fájlok feletti szöveget!

Jó keresgélést a világban!

Braga

Estoril

Portugáliában barátságosan embert csak turistában látni, mégis mindent átjár egyfajta éteri, fájdalmas melankólia – a **saudade** –, amely szintén jellemző az amúgy vidám portugálokra.

Kedves szokásuk például a piknikezés. Hétvégeken felkerekednek a családok, hogy valahol letelepedhessenek a fűbe. Kipakolják a magukkal hozott elemőzsiás kosarat, színiültig megrakva mindenféle jóval – házi kolbásszal, falusi sajtokkal –, és zavartalanul falatoznak. Még a mellettük elszárguló turisták sem képesek megzavarni a piknikezők nyugalomát. Nekik nem sietős a dolguk, hiszen amit ma nem néznek meg, pótolják holnap vagy legközelebb. Milyen kár, hogy nálunk kimentek a divatból ezek a nyugis, tájnéző barangolások! Pedig itthon is lehetne hol piknikezni, csak valahogy elszoktunk tőle. Képtelenek vagyunk úgy belakni saját országunkat, ahogy a portugálok, akik kiülnek napfürdőzni a parkokba, olvasni, kézimunkázni a műemlékek árnyékában, vagy kávézni, beszélgetni a temérdek kis cukrászda valamelyikében.

A portugálok szívesen vallják magukat a luzitánok leszármazottainak. A római birodalomban ugyanis az itt élő kelta törzsről nevezték el a Douro és a Tejo folyó közötti területet Lusitániának. Szeretik összecsúsztatni az időket, ezt fejezi ki a *saudade*, amely vágyódást jelent az elveszett és soha el nem ért dolgok után. Ez az életérzés szorosan összefügg a zenéjükkel. A portugál blues, a *fado* erről szól, hol behízselgően, hol keserű melankóliával. Az éneket kísérő **guitarra** – mandolin formájú, gyöngyház berakásokkal ékesített vonós hangszer – a nemzeti kultúra egyedi kincse. Lisszabon kedvelt fado-házaiban egyszerre kaphatunk kóstolót a portugál konyha finom étkeiből és a történelmet is felidéző, különleges zenéből.

Bár az itteniek képzetükben kedvvel utazgatnak ide-oda az időben, tizenhat éve – amikor csatlakoztak az Európai Közösséghez – óriási felfordulást okozott az órák átállítása közép-európai időszámításra. Egy ország lett kialvatlan attól, hogy felborult az emberek időrendje. A csatlakozáskor arra kérte őket az elnökük, hogy tartsák magukat „**elsősorban portugáloknak, s csak másodsorban európaiaknak**”. Nos, ez igazán nem esik nehezükre.

UTAZZ VELÜNK!

Portugál szieszta

Cabodaroça

Bárhova utazunk: Coimbrába, Európa egyik legrégebbi egyetemi városába, Tomarba, a templomok városába, Bragába, amelyet „portugál Rómának” is neveznek, mindenütt megcsodálhatjuk fantasztikus váraikat, palotáikat, templomaikat. Legjellegzetesebb a késő gótika egyfajta portugálosan barokkos változata, a **Mánuel-stílus**. Mindenütt jelen van, de teljes pompájában Tomarban látható. A bájos és eleven városkát a templomos lovagok első portugál nagymestere alapította. A stílus névadója, **I. Mánuel** megrendelésére készült a házak fölé magasodó Convento do Christo. Egy lovagvárszerű gyönyörű kolostor, amely az építészet nyelvén mesél az ország hajdanvolt mesés gazdagságáról. Azokról az időről, amikor a portugál hajósok kirajzottak a szélrózsa minden irányába. Innét futottak ki a felfedezők karavellái, jellegzetes három- és később négyárbocos vitorláikkal. Több mint fél évezrede szállt tengerre **Magellán (Fernão de Magalhães)**, hogy körbehajózza a Földet. Nem sokkal utána **Vasco da Gama** is megkerülte a Jóreménység-fokot, ezzel megnyitotta az út Indiába.

A Felfedezések monumentális lisszaboni emlékműve előtt az emberek talpa alatt hatalmas járdairánytű, az emlékmű részeiként pedig a világtengek köbe faragott hósei. Élükön **Tengerész Henrikkel**, akinek állítólag víziszonya volt, de tengeri nagyhatalommá tette Portugáliát. Micsoda férfiak lehettek ezek, akik szembe szálltak száz viharral, hogy megvethessék lábukat messze északon vagy a távoli Japánban! Az óceán, amely ellenállhatatlan erővel húzza magához őket, ma éppoly félelmetes. Méteres hullámai mennydörögve csapódnak a meredek parti sziklafalnak. A szétfröccsenő víz ezüstfelhőként lebeg a végtelen kékség fölött. Izmos testű szőrözők lovagolnak a hullámokon, a félénkek inkább a luxusszállónak átalakított part menti erőd úszómedencéjében lubickolnak.

Víz, víz, ameddig a szem ellát. Ahol az óceán egybefolyik a látóhatárral, az már Amerika. Különleges látcsóval talán át is nézhetnénk az idilli Estorilból Washingtonba. Egy vonalban vagyunk egymással. Onnét nézve itt kezdődik, aki pedig innen nézi a dolgokat, annak itt végződik Európa. Végvár ország ez, az öreg kontinens előretolt délnyugati bástyája. Aki szereti a felfedező barangolásokat, ki ne hagyja Cabo de Rocát, ahol száznegyven méter magasan álló világítótorony jelzi Európa legdélibb csücskét. Festői halászfalvak, történelmet lehelő paloták, sűrű erdők között visz oda az út, s közben csodálatos kilátás nyílik a Tejo torkolatára meg az óceánra. Emléknek elvihetjük a saját nevünkre kitöltött díszes oklevelet. Tanúsítja, hogy ott jártunk.

V. Zs.

http://hu.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_Magellan

A csók története

Úgy tűnik, a csókot az emberiség történelmének legutolsó pár évezredében „találták fel”. Igaz, vagy maga a csók, vagy pedig amit jelképez, alaposan befolyásolta a históriát (nemegyszer a hisztériát).

Nem lehet pontosan tudni, mikor lett a „csók a szerelem pecsétje”. Az viszont történelmi tény, hogy az ókori Babilonban a gesztust erkölcsstelennek nyilvánították, s szigorúan büntették elkövetőit: a vétkes nőnek mindkét fülét, a férfinak pedig alsó ajkát vágták le... A régi görögöknél csupán a férfiak művelték a csókolózást. Ilyenkor egymás fülét markolták meg a partnerek, innen ered a „művelet” görög neve: Chytrav (magyarul kb. fülbevaló karika hordója).

A rómaiaknál a csók már a kölcsönös szerelmet jelentette. Ha egy nőt egy férfi erőszakkal csókolt meg, ez utóbbi a törvény szerint anyagi kártérítésre volt jogosult. Az összeg néha az illető férfi vagyonának felét is kitehette.

A 13. században nemcsak az útra (pl. keresztes hadjáratba) induló férjet csókolt meg hitvese, hanem ennek kísérőjét is...

A csók a középkorban különleges tiszteletben részesülő eset volt. Ekkor jelent meg a kézcsók szokása, mint a személyes tisztelet kifejezése.

Ahogy telt-múlt az idő, a csók is kezdett elgépiesedni, anyagi érdek kifejezőjévé hordozójává válni. IV. Henrik német-római

császár (1198–1215) a szépséges firenzei Berta Bellicciónak egy csókért birtokot adományozott. Pár száz évvel később, 1922-ben a Colorado állambeli Denverben csóklottót szerveztek, hogy egy fontos út felépítéséhez kellő pénzt gyűjtsenek össze. Az „elárusítók” a város legszebb lányai-menyecskéi voltak. Az összeg rekordidő alatt összegyűlt...

D. É.

Filmtörténet a „legelsők” tükrében

1925. Első ízben vetítettek filmet repülőgépen. Az Imperial Airways utasai London és a kontinens között Az utolsó háború című amerikai filmet nézték. Azóta egy magára valamit is adó légitársaság alapszolgáltatásai közé tartozik az „égi mozi”, persze a repülőgép-szerencsétlenségekről szóló filmeknek nincs valami nagy keletjük.

1927-ben több évtizedes technikai csiszolgatás nyomán bemutatták az első igazi hangos játékfilmet. A Jazzénekesben Al Jolson énekelt és 354 szó hangzott el. Ugyanebben az évben, Fritz Lang Metropolisában először szerepelt robot a filmvászonon.

1929. május 16-án átadták az első Oscar-díjat, amit akkor még csak The Statuette-

nek (Szobrocskának) neveztek. Az első színes bőrdíjazottja 1939-ig kellett várni (Hattie McDaniel az Elfújta a szélből). 1970-ben először történt meg, hogy visszautasították a díjat. A „hálátlan” George C. Scott volt, a Patton tábornokról szóló alkotás címszereplője.

Később Marlon Brando sem kért a díjból. Az első magyar Oscar-díjas Szabó

István és filmje, a Mephisto, 1981-ből.

1982. Először rengette meg az afrikai őserdőt Tarzan, a majomember jódliszzerű ordítása a Arad megyei születésű, olimpiai világbajnok, Johnny Weissmüller „előadásában”.

(Folytatjuk)

Szemfüles Kalendárium

A távolság meséje

A fiú, aki olyan nagyon szerette a leányt, egy szürkülő este a nagy fák alatt sétálgatott. Homályos, félénk árnyékok lopóztak a szívébe, a fiú szeretett. Még sohasem tartotta a karjaiban és még sohasem kívánta annyira a csókját, mint az azon a szürkülő estén.

Amikor lehullott előtte egy korán sárgára száradt falevél, belehasított a szívébe a távollét kínja. Ez a legédesebb szenvedés! Ez a legkeserűbb boldogság! És akkor maga előtt látta szerelmének hatalmas áradását, amint kiömlik a vágyó szemekből. Maga előtt látta a mérhetetlen vizet, a szerelmet.

Két partja átérte a végtelenséget. Habbajra fellegek ereszkedtek le megporladt páracseppekből. S benne úgy összeforrott két szív, az ő szíve és a leány szíve, mint a bezárult kagyló.

Egyek voltak minden távolságon keresztül. Egyek voltak oly elválaszthatatlanul, mint mikor két patak, két találkozó völgy szeméből lecsurgó könnypatak összeömlik.

És akkor beledöbbsz a szívébe a kérdés: miért köt minket kétfelé két különágazó sors, ha olyannyira egyek vagyunk?

Ez volt a kérdés, mely a vihart hozta a völgyek fölött. A patakok megdagadtak és kiléptek medrükből. Haragvó, szennyes hullámokkal söpörték végig a partokat, és izsappal hordták meg a rétet. De a két összeömlött patak akkor érezte meg, hogy őket a vihar még szorosabban összefűzi, mint a mosolygó nap.

Az elismerés, amit iskolánk kapott

Nem hiába gyűjtöttük szorgalmasan a hulladék papírt. A National Geographics és a Klett kiadó szervezte papírgyűjtési akció és rajzpályázat meghozta eredményét. A több mint 200 szerbiai iskola közül a mi iskolánk

Boldog fa

nyert a három kategóriából az egyikben. Az első helyet a papírmennyiségért a tanulók számára mérve egy barajevói iskola nyerte, a mi iskolánk pedig a legtöbb papírt (kb. 2 tonna) gyűjtötte össze. Ezért egy lappal lettünk gazdagabbak. Ráadásul iskolánk 6. osztályos tanulójának, Letonai Ervinnek a rajza bejutott a legjobb 100 munka közé.

Az ünnepélyes nyereményosztás 2008. január 24-én volt Belgrádban. Iskolánk nevében Gračev Zorica igazgató, Ljiljana Dimitrijević rajztanárnő, Marjanski Tanja angoltanárnő és Letonai Ervin hatodik osztályos tanuló vették át a díjat.

A hordozható számítógép jó helyre került. Ennek öröme az iskola médiatárosa,

Marjanski Bojan az egész épületet ellátta internethálózattal. Így már bármely teremben használhatjuk a laptopot és az internetet.

Krompity Alen, 7. osztály
Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

A rajztanárnő és Ervin

Bátyám, a focista

Sokáig gondolkodtam azon, hogy ki is legyen az interjúalanyom, és rájöttem, hogy nem is kell messzire mennem... Az utam a tesóm, Fehér Emil szobájához vezetett. Mintha dzsungelbe mentem volna, olyan cirkusz volt. Nagy nehezen átvégődtem a sok ledobott ruháin keresztül, majd leültem az ágya mellett levő fotelba.

– Mikor kezdted el a focival foglalkozni? – tettem fel az első kérdést.

– Hétéves koromban, amikor a barátaim kezdték, én is mentem velük.

– Kik voltak az első edzőid?

– Ha jól emlékszem, Kovács László és Halász Sándor, aki még most is edz minket!

– Milyenek voltak akkor és most az edzések?

– Sokkal könnyebb volt akkor, a korunk miatt is. A tréningeken csak passzolgattunk, fejlegettünk és a kondíciókat javítottuk. Most pedig nehezebb, mivel idősebbek vagyunk. Heti 3 alkalommal a futást, a technikánkat fejlesztjük, és persze, sokat futballozunk.

– Milyen klubokban játszottál még?

– AFK Adában kezdtem, majd kicsit később átmentem a Bačka Mol egyesületbe. Ott csak 1-2 évet játszottam.

– Mi volt az oka, hogy átmentél Moholra?

– Ada és Mohol nagy riválisok, értsd úgy mint pl. a Barcelona és a Real Madrid. Egyszer tömegverekedés tört ki egy meccsükön, és az adaiakat egy osztállyal lejjebb tették a bajnokságon. Ott nem volt ifjúsági csapat, tehát átmentem Moholra.

– Voltál külföldön a focinak köszönhetően?

– Igen, voltam. Németországban, ahova egy kikindai maneger jóvoltából jutottam ki. De ott a második éjszakán szerencsétlenségemre leestem az emeletes ágyról, és agyrázkódásom lett. Három napig a kórházban voltam, ahol legalább gyakorolhattam a német tudásom, bár inkább a bőrt rúgtam volna. Utána pedig nem focizhattam.

– Érdeklődtek utánad más klubok is?

– Igen, a paksi PSE. Voltam kint próbajátékon, sikerült is bekerülnöm, az iskolát is elrendezték, de a kollégiumot nem állták, viszont az drága volt. Így itthon maradtam, sajnos.

– Hova mentél vissza? A „nagyokhoz”?

– Az adai focicsapathoz! De nem játszhattam ott rögtön, mert be kellett töltenem a 17-et, addig az ifiknél rúgtam a labdát.

– Hogy fogadtak a többiek?

– Egész jól. Jó volt a hangulat, meg hát nagy része ismert is.

– Kedvenc játékosod? Csapatod?

– Ronaldo, Robinho, és még sokan mások... Csapatom a Real Madrid.

– Milyen posztot töltesz be a csapatban?

– Most középpályás vagyok, de voltam már bal felfutó, és balközéppályás is.

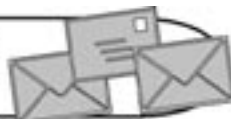
– Mik a terveid a jövőre nézve?

– Ha tudom, csinálom tovább, a tanulás nem nagyon érdek, a foci az első!

– Köszönöm szépen, hogy válaszoltál a kérdéseimre, és sok szerencsét kívánok a jövőben!

Fehér Orsolya, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

MIZUJS?

Büszkék vagyunk rá!

Mosolygós, mindig kedves lány ül itt velem szemben. Ő az osztálytársam: **Budinsevity Brigitta**, a Đuro Salaj iskola hatodikos tanulója. A szabadkai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában 2007. 12. 15-én megtartott Nemes Nagy Ágnes Szavalóversenyen korcsoportjában 3. helyezett lett. Büszkék vagyunk rá, így a sikeréről faggatom.

– Hogyan készültél a versenyre?

– Az iskolai döntőn szinte minden évben részt vettem. Az idén a tanárnő Varró Dániel verseiből hozott néhányat. Megtetszettek, ki is választottam a Miért üres a postaláda mostanába című verset. Azután sokszor elolvastam, s később naponta mondtam fejből.

– Milyen volt az iskolai döntő?

– Izgalós vagyok. Izzad a tenyerem, inog a térdem.

De sikerült mindezt lepleznem. Bár erős volt a mezőny, hisz mindenki igyekezett legjobb formáját hozni, mégis sikerült továbbjutnom a tartományi döntőbe.

– Vártad-e a döntő napját?

– Igen is, meg nem is. Tudtam – hisz már az előző években részt vettem ilyen versenyen –, hogy Vajdaság minden tájáról jönnek ide a legjobbak. Félttem. Attól tartottam, hogy majd elfelejtem a szöveget.

– Milyen eredményt értél el?

– Fellépésem után megkönnyebbültem. Persze mindenki szeretne nyerni is. Hihetetlen örömmel ugrottam fel a nevem hallatán. Harmadik lettem. A zsűri tetszését is elnyertem. A zsűritagok Jónás Gabriella színművész és Lódi Andrea drámapedagógus voltak.

Brigi szeme még most is ragyog a boldogságtól. Sok sikert és szép eredményeket kívánok a továbbiakban!

Kadván Zsuzsanna, 6. osztály
Đuro Salaj iskola, Szabadka

Hogyan viselkedsz, ha szerelmes leszel

1. Képzeld el, hogy éppen szerelmes vagy: melyik virág szimbolizálja számodra a leginkább ezt az érzést?

- a) Gyöngyvirág
- b) Rózsa
- c) Árvácska

2. Milyennek kell lennie annak a fiúnak/lánynak, akinek a jelenlétében megremegnek a lábad?

- a) Ne legyen nagyzó! A srác/lány nyugodtan elpirulhat vagy zavarba jöhet, ha megpillant engem.
- b) Neki kell megtennie az első lépést. Ki nem állhatom, ha kosarat kapok.
- c) Legyen fantáziája. Nálam nem megy sokra az a fiú/lány, akinek nem jut eszébe valami különleges dolog, amivel meghódíthat.

3. A barátnőidnek/barátaidnak nincs jó véleményük a jelenlegi párodról. Hogyan reagálsz?

- a) Akkor nem ő az igazi! A barátnőim/barátaim tudják, mi a jó nekem.
- b) Oda sem figyelek! Csak jobban tudom, hogy ki passzol hozzám.
- c) Kizárt, hogy ilyen barátnőm/barátom legyen!

4. „Aki későn érkezik, azt megbünteti az élet!” Mit gondolsz erről a mondásról?

- a) Butaság! Aki korán érkezik, az még népszerűtlenebb lesz!
- b) Mondjuk így, a társaságomban én kések a legritkábban.
- c) Alapvetően fontosnak tartom a pontosságot. De időnként mindenki késhet.

5. Szeretnél egy fiút/lányt megnyerni magadnak. Melyik akciót választanád?

- a) Kinyomozom, hogy melyik a kedvenc pizzája, és megrendelem neki a nagyszünetre.
- b) Meghagyom neki az első lépést.
- c) Megkérdezem tőle, hogy felmondhatom-e neki az angol leckémet.

6. Kate Winslet és Leonardo diCaprio melyik jelenetét találd a legromantikusabbnak a Titanic című filmben?

- a) Amikor Kate és Leonardo a hajó orrában állnak és együtt gyönyörködnek a tengerben.
- b) Amikor Kate-nak röviddel a süllyedés előtt el kell hagynia a hajót, és Leonardo hátra marad.
- c) Amikor Kate és Leo először pillantanak egymás szemébe.

7. Melyik hold tetszik neked a leginkább a három közül?

- a) Sarló
- b) Telihold
- c) Újhold

8. „Mindig az első benyomás a döntő” – mondják. Mit nézel meg először egy fiún/lánynon?

- a) A testét.
- b) A ruházatát.
- c) A szemét.

PONTOZÁS			
	a	b	c
1.	2	3	1
2.	3	1	2
3.	1	3	2
4.	3	2	1
5.	3	1	2
6.	3	2	1
7.	2	1	3
8.	1	2	3

Értékelés

8–12 pont: a félénk

Ilyen vagy: nem tréfálunk! Egy-két fiú/lány boldog lenne, ha csak halvány jelét adnád annak, hogy neked is tetszenek. De nem szereted a fiúk/lányok figyelmét felhívni magadra. Szívesebben hagyatkozol a barátnőid/barátaid segítségére, akik meg is szólítják helyetted a kiszemeltet. Figyeld, biztos, hogy ők mindig jól tudják, mire van szükséged?

Tippünk: legyél kezdeményezőbb! A legtöbb srác/lány csak ezt találja szupernek!

13–18 pont: a megfontolt

Ilyen vagy: le a kalappal! Pontos képed van arról, hogy ki az, akit beengedsz az életedbe. Ha szerelmes leszel, akkor gyakorlott pillantásokkal cserkészed be a fiút/lányt! Így megóvod magad a csalódásoktól, azonban egy-két pozitív meglepetést is elszalasztasz. Ugyanis néhány olyan srác/lány, aki kiesik a rostán, többet tud nyújtani, mint azt elsőre gondolnád!

Tippünk: vedd fel bátran a rózsaszín szemüveget! Vannak olyan fiúk/lányok, akiket csak a második pillantásra látsz királyfinak/királylánynak.

19–24 pont: a rámenős

Ilyen vagy: minden elismerésünk! Semmi sem ég a körmödre! Ha tetszik neked egy srác/csaj, akkor nem sokáig meditálsz azon, hogy ő-e az igazi a számodra. Nem félsz attól, hogy kikoszarznak, mert azt vallod: az ő baja, ha nem kellek neki! Ezzel a viselkedéssel magabiztosságot, bátorságot sugallsz, és tapasztalatot (netán bánatot) szerzel.

Tippünk: hagyatkozz gyakrabban a megérzéseidre, „megsúgják”, hogy ki az ideális számodra.

Válaszol: **Bori Mária** pszichológus

„Kedves Bori Mária!

Tizenhárom éves lány vagyok, nemsokára betöltöm a 14-et is. A problémám nem mindennapos, és nem szerelmi. Nekem az osztályombeli lányokkal van gondom. Úgy látom, hogy az osztályomban minden lány magának való, beképzelt. Amikor szeptemberben elkezdődött az iskola, úgy tűnt, hogy megértő barátnőim lesznek. Nem tudom, mi lelte őket. Tavaly még beszélgettünk, nevettünk, nagyon jól megvoltunk. Most nincs egy igazi barátnőm sem. Az osztályban a lányok kihasználnak, meg ki is közösjenek. Egyik nap jól megvagyunk, másnap meg rám se néznek, mintha nem is léteznék. Én pedig mindent megteszek, hogy megkedveljenek, pl. segítek nekik a leckéknél, sugok, viccelődöm velük. Az osztályban van egy lány, aki mindenkin túlsz. Nemcsak szóval bánt, hanem tettekkel is, hátba vág vagy meg-rúg, meglök, csúnyákat mond rólam mások előtt. Tudom, hogy a gondom nagy részét az jelenti, hogy tavaly még két külön osztály voltunk, az idén pedig egy osztály lett belőlünk. Szóval, vannak az új osztályban régiek is és újak is, de ezeket is ismerem, mert alsóban szintén egy osztály voltunk. Most az a helyzet, hogy azok a barátnők, akikkel tavaly egy osztályban voltam, most ellenem fordultak. Nagyon szeretném, ha lenne már egy rendes barátnőm, igazi, mert szerintem barátra mindenkinek nagy szüksége van. Nem tudom, hogyan lehetne enyhíteni a gyűlöletet, ami az osztályban uralkodik. Hogyan tudnám megváltoztatni őket, és hogyan tudnék magamnak egy igazi barátnőt találni az osztályban? Kérem, segítsen! Minden jó tanács jól jön.

Válasz:

Kedves Miki!

Sajnos nektek meg kellett élni többször is azt, hogy a már kialakult kis közösséget szétválasztották. Amit meg kellett szokni, sőt részben a szétválást meg is gyászolni, mert veszteségről volt szó. Most pedig újra össze kell szoknotok, méghozzá a legérzékenyebb időszakban, amikor már kialakultak az új érzelmi viszonyok a két kis közösségben. Részben rivális helyzetben is voltatok, és a serdülőkör érzelmi hullámai cunamiként hatnak az újra összeszokó, új közösséget keresőkre. Az egyik osztálynak nagyobb a vesztesége, mert elveszítették az osztályfőnöküket is, és most az új osztályfőnökre kell hallgatni, azt kell befogadniuk a szívükbe. Időre van szükségetek, hogy megtanuljatok együtt élni, és új erőviszonyok alakulhassanak ki az új osztályban. Úgy is tekintheted, hogy „két dudás van egy csárdában”. Külső segítségre van szükségetek, aki lehet az osztályfőnök, ő már eleve részese a kusza viszonyoknak, vagy az iskola pedagógusa és, ha van, pszichológusa. Sokat tehetnek azért, hogy újra megismerjétek, megértsétek egymást, hogy új közösséggé kovácsolódjatok. Azt is meg kell tanulnod, nem kell, hogy mindenki szeressen és nem kötelező mindenki vel baráti viszonyban lenni. Ne akard megvásárolni a barátokat cukorkával, sugással, törleszkedéssel. Legyél az, aki vagy, legyél azokkal, akik szívesen vannak veled és akikkel te is szívesen együtt töltöd az idődet, akik nem bántalmaznak. De legyél kedves és mosolygós, segítőkész a többiekkel is. Ha kell, barátkozz a másik osztálybeliekkel, idősebbekkel, fiatalabbakkal. Mindennél fontosabb, hogy elmondod az osztályfőnöködnek azokat a dolgokat, amiket megélsz, amikről a leveledben írtál. Komoly gondot jelent egy verekedő, „huligán-csaj”, aki másként nem tudja kiharcolni a

BIZALMAS SOROK

figyelmet, a vezérséget, csak testi erőszakkal. Régen a fiúk privilégiuma volt az ilyen verekedés, ma nagyon gyakori a lányok körében is, hogy valaki erőszakosságával félelemben tartja a társait, sőt néha az egész iskolát is. Nem irigylem sem az osztályfőnököt, sem az iskola szakszolgálatát, mert nehéz dolguk lehet. Azonban, ha ti nem szóltok nekik, hogy gondjaitok vannak egymással, az összeilleszkedéssel, nem tudnak segíteni rajtatok.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én 13 éves lány vagyok, és nagyon szerelmes egy nálam 2 évvel idősebb fiúba. A fiú egy másik iskolába jár, de edzésekre hozzánk jön hetente kétszer 2-3 órára. Amikor meglátom, annyira örülök, hogy nem férek a bőrömben, és hangosan szétkiabálnám, hogy mennyire szeretem! De ezt nem tehetem, mert a harmadik legjobb barátnőmnek is ő a szimpátiája. Ha megtudná, hogy nekem is ez a fiú tetszik, akkor nagyon megharagudna rám, és elbúcsúzhatnék a barátságunktól. Az biztos, hogy a fiú őt nem szereti, mert állandóan engem néz, és mosolyog rám, amikor találkozunk. Persze én is mosolygok rá. Ha ezt megmondanám a barátnőmnek, összetörném a szívét. Fogalmam sincs, meddig tudom titkolni az egészet. Félek, hogy kibuggyan belőlem a barátnőm előtt. Azt szeretném, hogy végre mindenki tudná, hogy kit szeretek, de akkor elveszítek egy barátot. Kérlek, segíts, mit tegyek?

Natalie”

Válasz:

Kedves Natalie!

Először is gondold át és vedd számba, miért is fontos számodra ez a harmadik legjobb barátnőd. Miért, „harmadik” legjobb? Rangsorba állítottad őket? Utána vedd papírra, mit nyersz és mit veszítesz azzal, ha a nyilvánosságra kerül a fiú iránti vonzalmad. Ha ezt megteszed, könnyebben döntesz majd. Arról is gondolkodj el, hogy milyen barátnő az, aki nem veszi észre, hogy a barátnőjének tetszik valaki? Az is igazi barátnő, aki örül annak, hogy valaki vonzódik hozzád és szeret téged, örül annak, hogy boldog vagy. Nem tudom, mennyi idő van arra, hogy a lány magától rájöjjön, hogy enél a fiúnál semmi esélye sincs. Azt hiszem, bármit teszel, a barátságotok próbára kerül. Mindenesre próbáld meg tesztelni a fiút is, hogy tényleg te tetszel-e neki és akar-e közeledni hozzád. Ha ezt megtetted, akkor beszélj a barátnődnek az érzéseidről, arról, hogy az a fiú neked nagyon tetszik, de nem szeretnéd elveszíteni őt mint barátnőt. És akkor kiderül minden. Ha csúnyán viselkedik és megharagszik, talán jó is, mert kiderül, hogy mennyire jó barátnőd ez a lány. Ha kell, egy ideig barátkozzál többet az első és a második számú barátnőddel. Azt is tudnod kell, hogy az élet folyamán számos ilyen és hasonló próbatétel áll majd előtted, mind a barátság, mind a szerelem terén. Sokat tanulhatunk ezekből az estekből, akkor is, ha jól sikerülnek számunkra a dolgok, és akkor is, ha balul sült el, és csalódás, fájdalom ér bennünket. A fájdalom, csalódás, veszteség ugyanúgy az életünk része, mint az öröm, a szeretet, a boldogság. Meg kell tanulnunk bánni a számunkra rossz érzésekkel is, meg kell tanulni feldolgozni őket. Ez az élet rendje. A szüleink, testvéreink, barátaink pedig azért vannak, hogy ezen az úton segítsenek bennünket.

Miki”

A csillagos sün

Benedek szakasztott olyan kis sündisznó volt, mint a testvérei, akikkel együtt élt a nagy mogoróbokor tövében. Vagy mit is mondok? Mégsem volt szakasztott olyan, mert neki egy kis fehér csillagocska nőtt a homlokán. Aggódalmaskodott is sünpapa és sünmama: „Mi lesz ebből a gyerekből?”

De nem lett semmi. Benedek nőtt, növekedett, szépen, mint a többi hét sündisznógyerek.

Múlt a nyár, jött az ősz. Dér lepte be a földet.

– Miért van ilyen hideg? – kérdezte egyszer Benedek.

– Mert jön a tél – felelte sünpapa.

Benedek lehajította csillagos fejcskáját s aztán egyszerre csak olyat kérdezett, amelyet még soha sündisznócsemete nem kérdezett mióta világ a világ.

– Papa, miért van tél?

De hát Benedek megtehetette, neki csillag világolt a homlokán.

Most már sünpapán volt a sor, hogy lábaira hajtsa a fejét, ami süneknél kétségtelesen a gondolkodás jele, hiszen egy szülőnek mindent kell tudnia. – Hogy miért van tél? – mondta aztán elszontyolodva. – Én sem tudom, de megkérdezzük.

Útnak indultak hát. Elöl sünpapa, sünmama, mögöttük Benedek, sorban a hét testvérével. Elmentek a nyúlhoz. A nyúl szörnyen okos nyuszi volt, fél fülét örökösen lekonyulva hordta, úgy figyelt minden neszre.

– Miért van tél? – kérdezte tőle sünpapa.

A nyúlnak még a másik füle is lekonyult, úgy elgondolkozott. Aztán azt mondta:

– Bizonyára a szél hozza, várjatok, megkérdezem a szelet.

S mikor jött a szél, nekiiramodott és futott, futott s versenyt futott vele. De bizony csak szomorúan tért vissza.

– Nem tudja a szél se, csak beszél tücsköt-bogarat, telebúgta a fülem. – S rázogatta keservesen tapsi a füleit.

– Menjete be a bagolyhoz, tán az éjszaka hozza a telet, ő beszélhet vele.

Óriás, odvas fa mélyén lakott a bagoly. Szegény sünpapa egész álló nap kiáltozott neki, míg végre alkonyattájban meghallotta, s kijött az odújából.

– Várjatok, reggelre megmondom – dörmögte a bagoly, s elszállt az éjszakába. Odalent a fa aljában csak lesték, mikor tér meg. De bizony a bagoly csak a hajnali derengésben tért haza. S akkor is nagy mérgesen rájuk kiáltott:

– Hordjátok el magatokat, alkonyattól faggatom az éjszakát, s nem válaszol, csak kápráztatja a szemem hideg csillagfényével. Menjete a vakondhoz, bizonyára a nyirkos, hideg föld rejtegeti a telet.

Mentek hát a vakondhoz. Meg is lették hamarosan, éppen egy túrás tetején.

– Kérdezd meg a földet – mondta neki sünpapa –, miért van tél?

A vakond hunyorgott egy néhányat, s aztán eltűnt a föld alatt. Nem is kellett rá

valami sokat várakozni, jött vissza egyketőre.

– Süket a föld – mondta a vakond –, nem hallja, ha kérdezem. De ha jól meggondolom, hiába is kérdeznénk, hiszen nincs is olyan hideg ideleinn. Nem, ő nem hozhatja a telet. A tél, régóta tudom, felülről jön. Menjete a sashoz, kérdezze meg a naptól!

A sas, fészke pereméről, félszeggel nézett le a nyüzsgő süncsaládra. Aztán meglebbentette szárnyát, s mint egy óriás felhőárnyék, elszállt fölöttük. Szállt, szállt, magasabbra, egyre magasabbra, mindig szemközt a nappal, fel a felhők fölé. S mikor már olyan magasan járt, hogy a ritka levegőben szinte dérhatatosan áradt ki csőrén a lehelet, belekiabálta a tűző-forró napkorongba:

– Miért van tél?

De a vére úgy dobolt a dobhártyáján, hogy nem értette a feleletet.

Odalent ezalatt nagy hirtelen beállt a fagy. A süncsalád pedig beiskolt a mogoróbokor aljába, és beásta magát a puha levelek alá. Álomra hajtotta fejét a sünmama és sünpapa és a hét testvér. Benedek még morgott ugyan egyet-kettőt magában, hiszen azért volt csillagos, s aztán ő is elalmosodott, és elaludt. És aludt, aludt, aludt, ki tudja, meddig aludt?

Arra ébredt, hogy meg-megpercen körülötte az avar. Fölemelte orrocskáját, és nyomban vidámító jó szagokat érzett, erjedő, tavaszi szagokat. S ahogy figyel-mesebben körülnézett, látta, hogy apró hóvirágocskák nyomkodják szét körülötte az avar, onnan a percenések. Kidugta a fejét a vackából, s akkor eszébe jutott, amivel elaludt: miért van tél?

Iramodott egyet, mert a lábacskaí bizony meggémberedtek, s a mogoró szélénél szembe találta magát egy kis hóvirággal, az már ki is dugta az avar alól a fejcskáját. Benedek megszagolgatta, s akkor azt dünyögte magában: azért, hogy eljöhessen a tavasz!

– Hogyan? Mit is mondtam? – riadt fel egyszerre. – Hüm, még lehet, hogy igazam is van!

De szégyenkezve érezte, hogy ő már egy telet megért komoly, felnőtt sün, és nem illik neki ilyen gyerekes dolgokkal foglalkoznia. Hogy miért van tél? – nem is gondolt rá soha többé!

Lengyel Balázs

Faltisz Alexandra illusztrációja

Szólásmagyarázat

Ujjat húz valakivel

Azt értjük rajta, hogy veszekedik, vagy kikezd valakivel, beleköt valakibe.

Régen azt, hogy ki a legény a kocsmában, nemcsak verekedéssel, késseléssel, hanem vetéledő játékkal is el lehetett dönteni. Ennek az volt a módja, hogy a két legény összeakasztotta a jobb keze középső ujját, lábát pedig a másik fél lábának, vagy – ha asztal felett folyt a vetéledés – az asztalnak feszítette, és minden erejéből húzta a másikat, hogy kimozdítsa helyéből, esetleg át is rántsza a maga oldalára. A kocsmai vetéledésnek ez a módja mára kipusztult, de megmaradt, immár szélesebb értelemmel, a szólás.

ZSIBONGÓ

Boldog születnapot!

A primitív népek egyáltalán nem ünneplik meg a születésnapot, egyszerűen azért, mert nem ismerik a naptárt. Az első naptárakat az egyiptomiak készítették, és ők már meg is ünnepelték a születésnapokat. Plutarkhosz például leírta, hogyan ünnepelte Antoniusz születésnapját Kleopátra. A régi görögök csak a férfiak és az istenek születésnapját tartották számon, az asszonyokét és a gyermekekét nem. Emellett szokásos volt megemlékezni az elhunyt nagy emberek születésnapjáról is. Az istenek születésnapját minden hónapban megünnepelték. Artemisz istennő oltárára minden hónap hatodikán mézet és hold alakú süteményt helyeztek.

A római császárok gladiátorokkal és cirkuszi játékokkal, nagy pompával ünnepelték születésnapjukat. Caligula állítólag mindenkinek megbocsátott, aki születésnapján köszöntötte.

A mai születésnapi szokások a germánok hagyományából maradtak fenn. Germán gyakorlat volt az ünnepi asztalt feldíszíteni. A legfőbb dísz a születésnapi torta volt, amelyre gyertyákat állítottak. A gyertyákat meg is gyújtották, és ha az ünnepeltnek sikerült valamennyit elfűjni, ezt jó előjelnek tekintették további életére.

T-z

Mióta sakkozunk?

A sakk őshazáját az ókori Indiában kell keresnünk, ezt a nagy karriert befutó szellemi játékot egykor csatanga néven játszották. A szó jelentése: négy hadtest. Tehát úgynevezett hadijáték volt, amit kezdetben négyszínű

Tudod-e?

figurákkal négyen játszottak. A játék Indiából terjedt tovább, valószínűleg először Délnyugat-Ázsiában, majd Európában. A sakk egyébként a perzsa sah szóból ered, amely királyt, uralkodót jelent. Perzsiában a játék fő figuráját, a királyt kellett támadnia a játékosnak, amelyre sah! felkiáltással kellett figyelmeztetnie ellenfelét. Állítólag a magyarság már a honfoglalás előtti időkben is ismerte ezt a játékot.

Ki költözik be a régi fészekbe?

A vándormadarak kitűnően tájékozódnak. Nemcsak abba az országba vagy faluba térnek vissza, ahol kibújtak a tojásból, hanem még a régi fészket is megtalálják, ahol felnövekedtek. Ha szerencsésen visszatértek a szülők is, rendszerint övük lesz a régi fészek, és a fiatalok valahol a közelben építenek új otthonot ma-

guknak. Az öreg fecskék már nem ismerik fel fiókáikat, és éppen úgy elkergetik őket a fészek környékéről, mint az idegeneket.

Hol vannak papírszobrok?

Dél-Olaszországban, Brindisi közelében található egy kicsiny város, Lecce. Számos, turistát csábító műemléke van, mégsem erről nevezetes igazán, hanem a festett, papírmáséból páratlan művészettel készült szobraitól. Templomaiban papírmáséból vannak a madonnák és a szentek, papírmáséból a Jézuska és a betlehemi jászol is. Vannak papírmásé szobrok a legtöbb házban, lakásban is. A cartapestaionak nevezett papírmásé-szobrászat feltalálói a 18. században a helybéli borbélyok voltak, akiknek művészkete hamarosan önállósult, és szobrászok kezdtek vele foglalkozni. Így születtek meg az ámulatba ejtő alkotások. A műfaj ma is él, most is dolgoznak papírszobrászok Leccében mindazok örömeire, akik értő szemlélői ennek a különleges művészetnek.

Se eleje, se vége

	V	A	L	
	A	V	A	
Z	I	L	I	Z
	M	E	S	
	Á	V	E	
	S	Z	M	
	E	G	E	
	G	Y	R	
	E	R	E	

Pótold elől és hátul a hiányzó betűket úgy, hogy az első és az utolsó oszlopban Petőfi Sándor a legszebb érzésről írt versének első sora alakuljon ki.

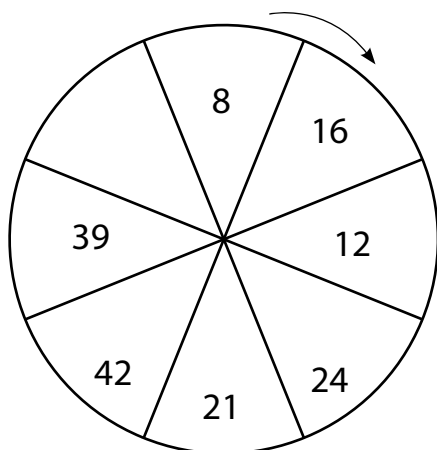
Lóugrásban

T	I	Z	Z	V
I	A	T	SZ	O
I	A	V	Á	A
H	B	O	N	E
M	Y	M	A	NY

- Valami nagyon hatásos helyi érzéstelenítőre lenne szükségem
- mondja Pistike a gyógyszerésznek.
- Miért kellene?
- Mert...

A teljes választ megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint fejtet meg a rejtvényt.

Körszámtan

A körökben levő számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, máris beírhatod a hiányzó számot az üres körökbe..

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

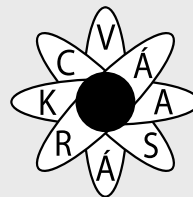
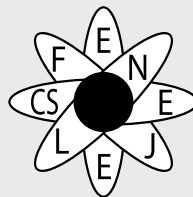
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Meghatározások

1. Vesszőből font bevasárlóeszköz
2. Hasonló a rostához (ék. f.)
3. Női név (Álmos anyja)
4. Fejfedő
5. Levágott fű
6. Istvánka

Ha jól sikerült a megfejtés, akkor a kiemelt oszlopban egy téli sport neve alakul ki.

Virágnevek

A virágszirmokban lévő betűk egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, már meg is van mind a három virág neve, az egyik névelével.

A 5. szám megfejtései

Berakós rejtély

... gyalog messze van Afrika.

Betűrejtélyek

1. szerencsés,
2. kabaré,
3. körmönfont,
4. sztereóban

Keresztzavak

Vízszintesen:
otthon van, kerestetik,
hangzavar

Függőlegesen:
Kishegyes, poroszál,
Csantavér

Lóugrásban

- Mert az jót tesz a keringésnek.

Szóláncok

1. gesztenye, 2. rajz,
3. óra, 4. virág

Kitöltőcske

sapka

A 4. skandináv rejtély helyes megfejtése:

TOM, GEORG, GUSTAV, BILL,
MONSOON.

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán

írta CS. HORVÁTH TIBOR,

rajzolta FAZEKAS ATTILA

HOROSZKÓP

Kos (III. 21.–IV. 20.)

A bolygók állása gyarapodást jelez. A kérdés csak az, hogy miben? Gazdagodni sokféleképpen lehet: élményekben, tapasztalatokban, anyagiakban. Lehetséges, hogy ez csak érzelmi gazdagságot jelent, de ha jól meggondoljuk, olykor az ilyen jellegű gyarapodás jóval többet ér egy tömött pénztárcánál. Jól jársz, ha ragaszkodsz az elhatározásodhoz és nem változtatsz az elképzeléseiden.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Most megcsinálhatod a szerencsédet. Jó esélyed van arra, hogy feljebb lépj a ranglétrán, jobb pozíciót teremts magadnak a társaságodban. Hiba volna, ha kihagynád ezeket a nagyszerű lehetőségeket. Barátokra, protekcióra ugyan csak számíthatsz. Természetesen csak akkor, ha szólsz is, hogy támogassanak.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

A körülötted levő bolygók most különösen magabiztossá tesznek. Nem fenyeget viszont az a veszély, hogy önteltté vagy önhippé válsz. Éppen ellenkezőleg, érzed a jó lehetőségeket, s biztosan ki is használsz azokat. Lehet, hogy egy-két ellenséget szerzel magadnak, de őket könnyen legyőzhetnéd. Mégis jobban jársz, ha kikerülsz a nyílt összeütközést.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Jelenleg kissé túlzás volna azt mondani, hogy szorgalmas vagy. Sokkal inkább a szerencsédnek köszönheted, hogy folyamatosan olyan feladatokkal bíznak meg, amiket minden nehézség nélkül, szédületes tempóban megtudsz oldani. Mostanában egy kis zsebpénzt is kicsikarhatsz.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

A nagy kapkodásban elhanyagolod a napi teendőidet. Próbáld meg felszámolni a lemaradásaidat, de ne várj csodára. Semmi sem megy egyik napról a másikra. A szerelemben feledhetetlen élmények várnak rád. Ha úgy érzed, magányos vagy, egy baráti társaságban rátalálhatsz valakire, akit már régóta keresel.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

Sokfajta lemaradásod van, amit pótolnod kell. Ha egyben látod magad előtt a hegyként tornyosuló teendőket, az egy kicsit megrémísz. Az ijedség feltehetőleg hamarosan elmúlik, utána azonnal hozzákezdhetsz a rendteremtéshez. Jól teszed, ha szelektálsz, mert az a veszély fenyeget, hogy sok felesleges dologra pazarolod az idődet és az energiádat.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

A lassan múltó órákat, amikor éppen unatkozol, könnyen elűtheted a gondolataid rendezésével vagy játékkal. Ha meghívnak vagy más lehetőség nyílik hosszabb utazásra, egy percig se halogasd az indulást.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Ami a közelmúltban sehogyan sem akart sikerülni, bármennyire szeretted volna, az most már szinte magától elintéződik. Akiket nem értél el telefonon, azok most jelentkeznek vagy hívatlanul betoppannak. A szimpátiád kitalál valamit, amivel annyira meglep téged, hogy egyhamar nem felejtet el.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Kicsi a valószínűsége annak, hogy az ellenségeid komolyan árthatnak neked. Velük tehát nem érdemes törődni, sokkal fontosabbak azok az emberek, akik kedves és jó barátok, akikkel együtt most akár a világot is megválthatnád. Ha egyedül próbálkozol, szinte semmivel sem boldogulsz, mert újra meg újra ellenállásba ütközöl.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

Most, ha teheted, még az öltözködésedet is átalakítod. A változással ugyancsak megleped a környezetedet. Új példaképeid lesznek, és egész magatartásoddal magadra vonod a figyelmet. Ha az a célod, hogy észrevegyenek, hát sikerül eléred. Csak nehogy túllőj a célon!

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Nagyon sokat jelent most a családi háttér. Ez az a biztonságos pont, ahova nemcsak visszavonulhatsz erőt gyűjteni, hanem valóban komoly támaszt jelent. Ha a szerencse nem segít téged, a tehetséged biztosan sikerekre juttat.

Halak (II. 20.–III. 20.)

Minden alkalmazkodóképességedre szükséged lehet. Úgy kell átvészelned ezt az időszakot, hogy a legkevesebb hibát kövesd el. Egyik óráról a másikra változik a hangulatod, újabb és újabb meglepetések várnak rád. A váratlan fordulatok ugyancsak zavarba hoznak, még jó, hogy időben megtalálod a megfelelő megoldást.

Tömören

A szófukar ember hazamegy, és megkérdezi a feleségétől:

- Ebéd? Gyerek?
- Az asszony ugyanúgy válaszol:
- Pörkölt. Kanyaró.

Osztatás

– Hogyan osztatja föl a skót rendőr a tüntető tömeget?

- Leveszi a kalapját, és gyűjtögetni kezd.

Tagadó mondat

– Mondjon valaki egy tagadó mondatot!

- szólítja fel a gyerekeket a tanár néni a nyelvtanórán.
- Gyuri elvette a szendvicsemet – szólal meg Mónika.
- Ez miért tagadó? – kérdezi a tanár.
- Mert Gyuri tagadja.

Oroszlán

Öcsike megáll az állatkertben az orosz-
länketrec előtt.

- Anyu – kérdi tünődve –, vajon az orosz-
lánt is a Jóisten teremtette?
- Persze, kisfiam.
- Képzelem, hogy félhetett közben.

Óvatlan kígyó

A kiskígyó megkérdezi a mamájától:

- Anyu, én mérgező kígyó vagyok?
- Igen, fiacskám.
- Az baj, mert az előbb beleharaptam a nyelvembe.

Ünnepély

Az iskolában ünnepi beszédet mond az igazgató:

- Gyermekeim, ez nem az én iskolám, és nem is a ti iskolátok, hanem a miénk!
- Megszólal erre egy vékonyka hang hátulról:
- Akkor adjuk el!

Leves

- Pistike, tessék megenni azt a tányér levest! – szól rá a fiára az anyuka. – Sok gyerek örülne, ha csak a felét kapná.
- A gyerek megvonja a vállát:
- Ami azt illeti, annak én is örülök.

Tojaskaland

A skót asszony átmegy a szomszédhoz:

- Visszahozhatom a tojást, amit tegnap kölcsönkértem.
- De én két tojást adtam kölcsön magának! – mondja a szomszéd.
- Igen? – csodálkozik a skótné. – Akkor valószínűleg elszámoltam magam.

Tolmács

Két atyafi bandukol a mezőn. Egyikük azzal dicsekszik, hogy érti az állatok beszédét. Ekkor éppen egy megzavart nyúl akart elsurranni mellettük, ám a másik koma a fülénél fogva elkapja. A nyúl ijedten kezd makogni.

- Na, halljam, mit mond ez a nyúl? – kérdi dicsekvő barátját az atyafi.
- Nem beszél ez most érthetően, mert fogod a fülét!

Neheztelés

Két krokodil beszélget az állatkertben.

- Most az egyik ápoló biztosan neheztel rám – mondja az egyik.
- Honnan veszed ezt? – kérdi a másik.
- Már miért neheztelne?
- Mert lenyeltem.

Boldog majom

Az állatkertben egy csomó látogató áll a majomketrec előtt, köztük két nő is. Azt mondja az egyik:

- Nézzé, milyen boldogan és elégedetten ül ott fenn az a majommama!
- Miért ne lenne boldog? – kérdez vissza a másik. – Neki megvan, amit minden anya kíván magának. Négy keze.

Zseblámpa

– Ha bemész a városba – mondja Szabóné a férjének – vegyél egy zseblámpát is!

- Zseblámpát? – hökken meg a férfi.
- Minek? Kiismerem én magam a zsebemben kivilágítás nélkül is.

Az inas dilemmája

Az új inas munkába állásának első reggelén pokoli zavarban van. Felkeresi hát az öreg kertészt:

- Kérem, segítsen nekem! Nem tudom, mit tegyek.
- Szívesen segítek, ha tudok. Valami baj van?
- Igen. A méltóságos gróf úr szigorúan utasított, hogy reggel hatkor keltsem fel.
- Na és?
- Na és?! Most hét óra van, és még le se feküdtem.

– Már megint mesefilmet néztél a televízióban?

– Hogyne sírnánk, amikor a sorozatból már csak 570 rész van hátra...

Ellenpélda

- Higgye el, nincs olyan akadály, amit akarattal le ne győzhetnénk!
- Tényleg? Próbálta már a fogkrémet visszanyomni a tubusba?

Szárazon

Horgászok mesélik egymásnak izgalmas kalandjaikat.

– Tavaly fogtam egy potykát, és otthon betettem a kádba – mondja az egyik. – Elhatároztam, hogy megtanítom szárazon élni. Az első nap egy percre vettem ki a vízből, a második nap már kettőre, és így tovább. Fél év múlva a pontyom már remekül élt a szárazon.

A társaság egyik tagja megkérdi:

- És hol van most ez a ponty?
- Sajnos a múlt héten beleesett egy dézsa vízbe, és megfulladt.

Tapéta

– Mit vétettél már megint, Pistike, hogy a falhoz állítottak? – kérdezi a vendégségbe érkező nagynéni.

– Semmit. Csak, ha látogató van nálunk, nekem kell eltakarni a lyukat a tapétán.

Építőkocka

Két cimborá beszélget.

- Mi a különbség az építőkocka és a csinos nő között? – kérdi az egyik.
- Nem tudom.
- Akkor te csak játsz tovább az építőkockával!

Pótvizsga

A tehetségtelen kisdíák a sokadik pótvizsgájára készül, és az osztályfőnök már nagyon szeretné, ha a gyerek végre magasabb osztályba léphetne.

– Mi a neve Magyarország fővárosát át-szelő folyónak? – kérdi tőle.

– Passz!

– Akkor legalább azt mondd meg, mi Magyarország fővárosa?

– Passz!

– Jó, mivel nem akarok rosszat neked, jöjjön a mentő kérdés! A fociban hogyan nevezik azt, amikor az egyik játékos a másikonak adja a labdát?

– Nem tudom.

Hepehupa

A nyuszika tanul vezetni az erdőben. Megállítja a medve:

– Mit csinálsz, nyuszika? Úgy vezetsz, mint az őrült!

– Tudod, ilyen vacak, hepehupás úton nem lehet normálisan közlekedni.

– Te, bolond, nem az út hepehupás, hanem a sünök tartanak ülősztrájkot!

Nagypapa

– Érdekes dologra lettem figyelmes a nagypapámmal kapcsolatban – meséli Lajoska a barátjának.

- Éspedig?
- Minél idősebb lesz, annál jobb tanuló volt az iskolában.

Fogkrém

- Miért indexel a fogkrém?
- Mert megelőzi a fogszuvasodást.

Szemafor

Az apa elhatározza, hogy megtanítja a kisfiát arra, mikor menjen át az utcán.

– Látod, kisfiam? Ilyenkor piros a lámpa, ami azt jelenti, hogy nem szabad átmenni – mondja neki.

Vált a szemafor, az apa pedig tovább magyaráz:

– Látod, ilyenkor zöld, ami azt jelenti, hogy át szabad menni.

Megint pirosra vált a lámpa, és az apa újra megszólal:

– Na, gyere, kisfiam, ezt már láttad!

Egyirányú utca

– Nem látja, hogy ez az utca egyirányú? – állítja le a rendőr a szabálytalanul közlekedő autóst.

– Na és? Nem is mentem két irányba!

Háromfős személyzet

A rendőr alkonyat után arra lesz figyelmes, hogy kerékpár közeledik a falu felé, a nyergében három emberrel.

– Álljanak meg! – inti le a bringát. – Megmondanák, miért ülnek hárman ezen a kerékpáron?

– Azért – feleli a vezető –, mert a kisöcsém már nem fért fel.

– Ha azt mondod a suliban, hogy járunk, mindennap viszem a cuccod!

– Látod, Vicám, itt a bizonyíték, hogy mennyire szeretted engem!

Télűző – tavaszváró farsangi fővonulás

A farsang szó hallatán szinte mindenkinek az álarcosbál, a táncos mulatságok hangulata, a jelmezes fővonulás jut eszébe. A 15. századból is maradtak följegyzések álarcviselésről, állatalkoskodásról, egy 17. századi krónika pedig a következőképpen vélekedik a farsangról: „Az ördögnek szánt ünnep ez, az esztendőnek olyan időszaka, amikor az emberi bolondságok törnek elő. S úgy tetszik, mintha az emberek szégyellnék kicsapongásait, ezért rejtik ábrázatukat álarc alá.”

A farsang a tél és a tavasz küzdelmének szimbolikus megjelenítése is egyben: a tél búcsúztatója és a tavasz várásának ünnepe. Nem más ez, mint téltemetés, amikor fölöltöztetnek egy telet jelképező szalmabábut, és nagy dirrel-durrall sok tréfával, mókával elégetik.

Az **őbecsei Samu Mihály iskolában** többen bohócnak öltöztek, de volt ott boszorkány, tündér, varázsló, viking, pillangó, kalóz, Pókember, Piroska, cica, nyuszi, kínai lány... A kisiskolások mellett az óvodások is jelmezbe bújtak. A publikum nagyon élvezte a fővonulást, jókat nevetett a maskarát viselő nebulókon. Nem torta volt a földj, hanem fánk. Igaz, hogy nem voltak hétszázren, mint Rióban, csak háromszáz, de jó buli volt. Az ünnepség fénypontja a szalmabábu elégetése volt, jelezve, hogy az összesereglettek véget kívánnak vetni a télnek.

Koncz Erzsébet

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matica srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjorja út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Megbízott főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
■ Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■